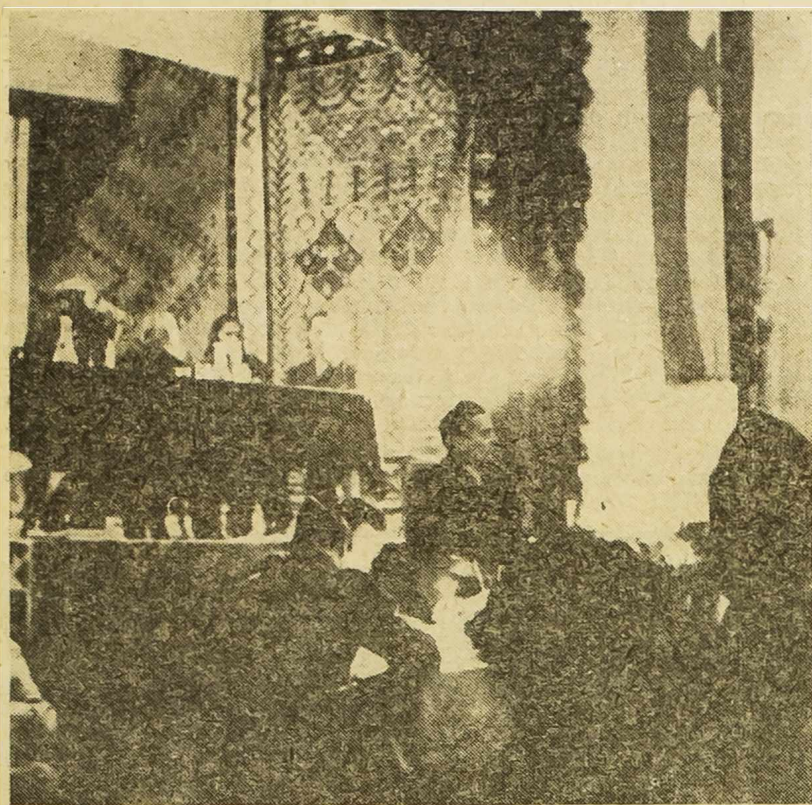

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće «Stampa» Sibenik • Direktor MARKO JURKOVIĆ • Mjesečna pretplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara • Tekući račun: Komunalna banka Sibenik 435-11-8 • Telefon štamparije 22-28 i 29-57

Drugi Tito otvara I zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću 1942.

OD BIHAĆA DO NOVOG USTAVA

Od prvog zasjedanja AVNOJ-a u Bihaću prošlo je dvadeset godina. I to zasjedanje, i drugo poslije godinu dana u Jajcu, uzelo je, svoje mjesto u historiji naroda Jugoslavije. Gledajući naš opći razvitak za dvije decenije, danas se još jače potvrđuje dalekosežan značaj ovih zasjedanja za naše narode, za njihov život u novoj državi.

Uspjesi zajedničke borbe protiv fašističkog okupatora, koja je do novembra 1942. godine već dvadeset mjeseci vođena, stvorili su uslove da se 26. i 27. novembra u Bihaću sazove osnivačko zasjedanje AVNOJ-a. Predstavnici naroda iz cijele Jugoslavije, poznati od Vrhovnog komandanta NOV Tita, donijeli su odluke koje se nisu ograničile samo na ulogu kao mobilizatora narodnih snaga za dalju borbu, nego su AVNOJ-u stvarajući ga kao najviše političko tijelo, dali i konstitutivni značaj. Ovo, prije svega, zato što su vijećnici bili jednodušni u tome da za naše narode više nema povratka na staro. Da je AVNOJ-u na prvom zasjedanju određena mnogo šira uloga, da je već tada počeo vršiti najvišu narodnu vlast u Jugoslaviji vidi se po mnogim aktima njegovih organa, naročito onim u osnivanju, uređenju i nadležnosti narodno-oslobodilačkih odbora kao osnove narodne vlasti. U tome je, u stvari, bio začetak nove države.

U Jajcu su, 29. novembra 1943. godine, postavljeni temelji na kojima se već mogla sagledati nova Jugoslavija. Jer, šta je drugo mogla značiti »država narodnih odbora« koji su podsjećali na institucije Pariske komune i Oktobarske revolucije, odbora učvršćenih u narodu i na oslobođenoj i na neoslobođenoj teritoriji širom Jugoslavije koja je dobila i svoj Nacionalni komitet u stvari, novu vladu. A naglašena ravnopravnost i jednakost svih naših naroda samo je mogla voditi u federativno uređenje nove države, koje je do kraja oslobodilačkog rata ostalo jedan od narodnih ciljeva, ostvareni pravno u prvom ustavu.

Ustavotvorna skupština, izabrana 11. novembra 1945. godine ogromnim povjerenjem naroda u rukovodstvo Komunističke partije u osvit dana 29. novembra proglasila je Jugoslaviju — federativnom narodnom republikom. To je bio završni čin stvaranja nove države. U aktu proglašenja Republike izražen je princip suvereniteta naroda na osnovu kojeg su oni odlučili da Jugoslavija bude istinska domovina svih svojih naroda i da nikad više ne postane domen bilo čijeg hegemonizma, nego država koja osigurava njihovom punu ravnopravnost.

Ovaj princip obilježilo je budući put razvitka Jugoslavije ne samo u političkom nego i u društveno-ekonomskom pogledu, jer je i narodnoj revoluciji od prvog dana kao cilj postavljeno ekonomsko i socijalno oslobođenje naroda.

Za šesnaest godina organiziranog državnog života Jugoslavija će uskoro dobiti i svoj treći ustav. Dok u kapitalističkim zemljama ustavi ostaju decenijama na snazi, brzi i buran tempo razvitka Jugoslavije unosi stalne promjene u njene društvene odnose, promjene koje zahtijevaju, radi daljeg razvitka, da nadu potvrdu i u najvišem zakonskom dokumentu zemlje.

Naš ustav, prvi u oslobođenoj Evropi, donesen u januaru 1946. godine, bio je odraz i potvrda onoga što je izvojevano u narodnoj revoluciji, stvorena je federativna narodna republika ravnopravnih naroda, ali je već u njemu postojala i čvrsta osnova za privredno jačanje i razvitak zemlje. U njemu su sadržane i odredbe koje su nagovještavale buduću nacionalizaciju privrede, koje su, u stvari, značile revolucionarni nastavak borbe za ekonomsko i socijalno oslobođenje čovjeka od svake eksploatacije. Tako je ovaj ustav dao i sigurnu materijalnu osnovu budućem razvitku.

Donošenje ustavnog zakona 1953. godine značilo je početak jedne sasvim nove etape našeg društvenog i političkog života. Za prethodnih devet godina, a naročito od uvođenja sistema radničkog samoupravljanja 1950. godine, svijest radnih ljudi u uslovima novog života, toliko se izmijenila, stvaralačke snage toliko nabujale i ojačale, da je sve to unapređivalo društvene odnose koji su morali naći odraza u novom ustavnom poretku zasnovanom na radničkom upravljanju društvenim sredstvima i učešću u raspodjeli ukupnog dohotka. Sve je to unijelo velike promjene i u uređenje najviših organa narodne vlasti u kojoj po ustavnom zakonu kao najveća novina postoji predstavničko i zakonodavno tijelo — vijeće proizvođača od najviših organa federacije do komune.

(Nastavak na 2. strani)

Svojim čitaocima i suradnicima „Sibenski list“
čestita Dan Republike!

Dr Ivan Ribar: I ZASJEDANJE AVNOJ-a U BIHAĆU

27. novembra proslavljamo dvadesetogodšnjicu, kada je u Bihaću osnovano i konstituirano Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije.

Još u ljetu iste 1942. godine, Tito je kao Vrhovni komandant Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda vršio tada ne samo vrhovnu vojnu, već i vrhovnu političku vlast odlučio, da osnuje i organizira pored Vrhovnog staba i vrhovno političko tijelo, koje je imalo da bude nosilac i izvršilac vrhovne narodne vlasti na cijeloj oslobođenoj teritoriji, i jedini predstavnik narodnooslobodilačke borbe na cijeloj teritoriji Jugoslavije.

Ovaj složeni zadatak nije bilo lako izvršiti, ako se samo misliju prenesemo u tadašnje vrijeme mučne vojne i političke situacije. Da ne spomenemo ništa drugo, već samo dvije notorne činjenice. Prva je: Hitlerove armije pred Lenjingradom, Moskvom i Staljingradom, a drugi front na zapadu, koji bi odtereto istočni front još ni u pobjedu, a naše brigade i divizije opkoljene svuda od neprijatelja, uvijek u očekivanju novih neprijateljskih ofanziva, kojima je bio cilj, da unište i istrijebe i posljednjeg našeg borca, bolje reći svakog našeg i najmlađeg aktivistu u narodnooslobodilačkom pokretu. Druga je: vrhovni rukovodioci naših saveznika poimence Čerčil i Staljin bili su odlučni protivnici svakom Titovom ma i pokušaju, da pored narodno-oslobodilačkog rata protiv zajedničkog fašističkog neprijatelja vođi istovremeno i »revolucionarnu« borbu protiv stare vlasti, odnosno političko-društvenog, pravnog poretka stare Jugoslavije, a za novu narodnu vlast i novi poredak u novoj Jugoslaviji. Jer oni su priznavali tadanju izbjegličku kraljevsku vladu u Londonu i bili su s njome i diplomatski povezani preko izvanrednih poslanika i opunomoćenih ministara. Što više, Čerčil je priznavao otvoreno predstavnika kraljevske vlade, njenog ministra i vrhovnog komandanta četničkih jedinica generala Dražu Mihajlovića i njegov štab, njega otvoreno pomagao s oružjem, samitetskim materijalom i novcem postavljajući i posebnu vojnu misiju pri njegovom štabu. Pored o-

stalih zaduženja ova je misija po uputstvima četničkih glavešina svaki uspjeh jedinica naše Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda pripisivala u zaslugu Draži Mihajloviću. Dakako, štampa i radio vijesti kraljevske vlade u Londonu jedva su dočekali da se ovakvim lažnim izvještajima preporučite britanskom vojnom rukovodstvu kao dokazom, kako se četnici Draže Mihajlovića bore zajedno sa saveznicima protiv okupatora. A u stvari pomagali su okupatora u svakoj njegovoj akciji protiv narodnooslobodilačke a i savezničke vojske.

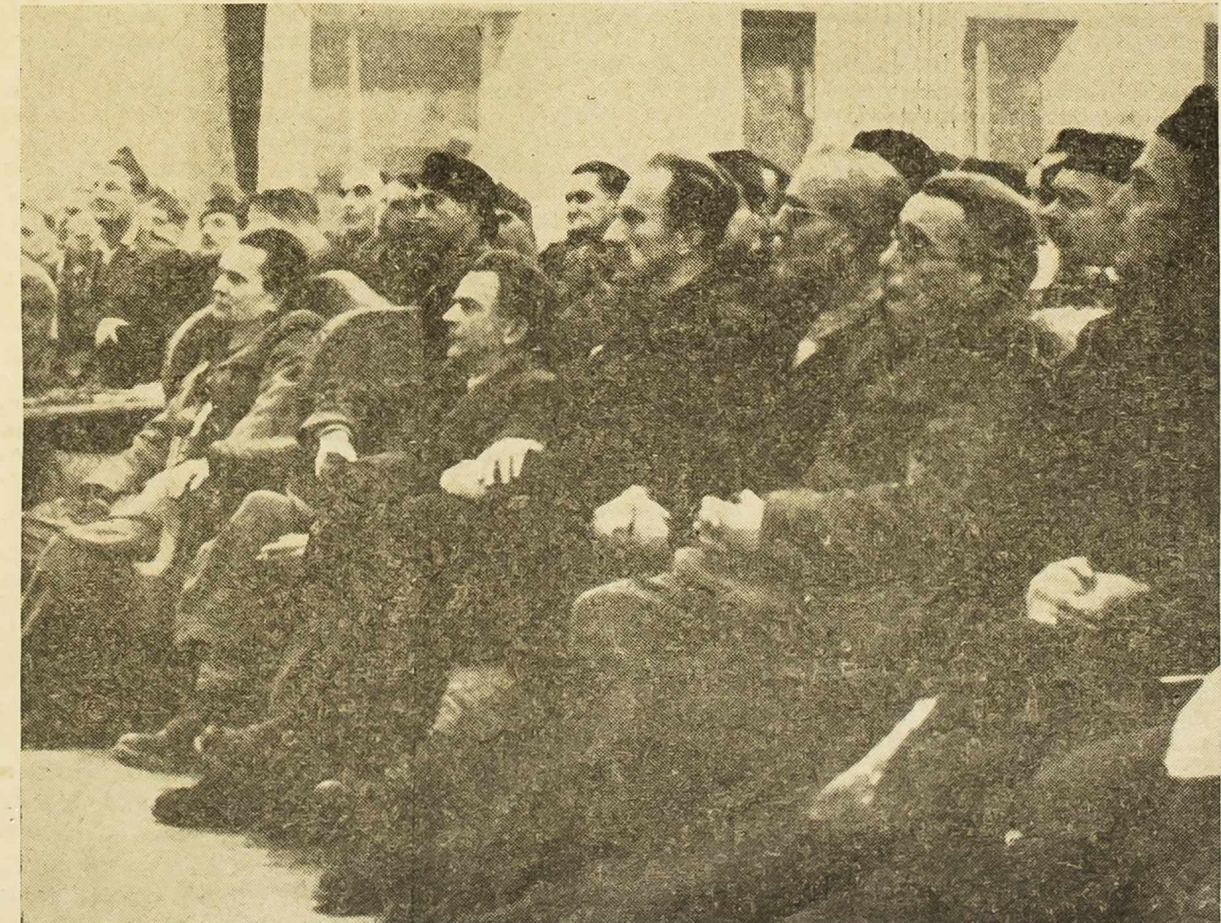

Drugi Tito je pravilno ocijenio tadanju situaciju. Kao pronicljivi političar s izvanrednom sposobnošću predviđanja i majstor ratne revolucionarne vještine bio je svjestan, da se predstojeće teške Hitlerove ofanzive mogu odbiti i razbiti samo jedinstvenom snagom, borbenim jedinstvom i prilivom novih borbenih jedinica iz cijele zemlje, te jačanjem njihove političke i moralne svijesti. Svaki novi Titov borac stupao je dobrovoljno u naše borbene redove, jer je bio svjestan, da se bori ne samo protiv okupatora i njegovih slugu, protiv fašista, koji mu nameću svoj poredak,

već i protiv reakcionarnog, kapitalističkog poretka, koji podržava kraljevska vlada. U osnivanju jednog vrhovnog organa narodne vlasti, a protiv kraljevske vlasti, svaki od boraca osjećao je vjeru, jamstvo, da mu stara kraljevska vlast neće ponovno sjesti na grbaču poslije dobivenog rata i pobjede nad neprijateljem, u koju je čvrsto vjerovao. Masovni priliv boraca, održavanje visokog borbenog morala, kao i vjera u snagu i jedinstvo naših naroda omogućilo je u potpunosti veliko historijsko djelo Titove borbe za pravu i istinsku demokratsku narodnu vlast u pravo vrijeme pred neprijateljsku četvrtu ofanzivu, koja je izbila u januaru 1943. godine.

Kao Vrhovni komandant drugi Tito je neprekidnim zalaganjem činio najveće načovječanske napore, da proširi i pojača stalne napade na neprijatelja i time dađe našem ustanku, borbama i narodnooslobodilačkom pokretu još veći zamah. Divizije formirane u novembru i decembru 1942. godine svojim ofanzivnim nastupanjem u Bosni, Damaciji i sjeverno od rijeke Une i Save, oslobodile su niz mjesta i proširile postojeću oslobođenu teritoriju. Razumije se, da se ovakva situacija pozitivno odražavala i u drugim krajevima Jugoslavije. Takav razvoj ustanka i pokreta ne samo da je vezao okupatorske snage i nanosio im ozbiljne gubitke, nego je postao i primjer za narode porobljene Evrope, posebno na Balkanu, a položaj fašističkih osvajača postajao je sve teži. Zbog ovakve situacije Hitler je spremio i poduzeo i protiv Tita i njegovih boraca novu četvrtu ofanzivu. A neposredni povod za donošenje odluke bila je »Titova država«, kako je nazivala okupatorska štampa proširenu slobodnu teritoriju ne samo u Bosanskoj krajini, već i u Kordunu, Baniji, Lici, Dalmaciji, Gorskom kotaru i Posavini, povezanu neprekidno u jednu nerazdvoenu cjelinu sa središtem u Bihaću, izabranom od Tita za održavanje prvog zasjedanja, a nazvanu od Titovih boraca Titovom »Bihaćka« partizanska republika po ugledu na prvu republiku u Srbiji nazvanu Uzička

(Nastavak na 2. strani)

Vijećnici AVNOJ-a donijeli su s drugom Titom dalekosežne odluke na zasjedanju u Jajcu 1943.

NAŠ NOVEMBAR

Ne reci: padaju kiše, nadolaze mrazovi, putovi su prekriveni snijegom. Ne gledaj gore u sunce, sakriveno iza oblaka, ne pitaj za toplinu njegovih zraka. Pogledaj oko sebe pa pomisli: čudne su ove rijeke naših željeva. Pa pogledaj u svoj dlan, u ruke prijatelja za strojem, na skelama, u utrobi broda, za kancelarijskim stolom, prebroji te svjetlosti u kojima se zrcali naše Sunce: te pruge, tvornice, stambene blokove, autostrade, hidrocentrale. Učini to, oslušni i reci: ma li mraza u tvojim venama?

Ako si stariji zatvori oči: što ti je bilo pred samo sedamnaest godina? Prošetaj tako ulicama, trgovima, obalom, — učini to, pa ih opet otvori. Ako se zagledaš u nepoznat krajolik prelistaj dnevnik i vidjet ćeš da je to tvoj grad, tvoj i moj Sibenik. I sjeti se da u tom novom ima i tvojih godina, i tvoje mladosti, tvojih udarničkih znački i frontovskih akcija. Sjeti se i budi ponosan, radostan, budi razdragan na svoj sunčani Novembar.

Učini to i ne zaboravi. Bilo je vrijeme i protekle su godine: danas se bilježi šezdeset druga. Padaju kiše, nadolaze mrazovi, putovi su prekriveni snijegom. Kao i onda, kao i prije dvadeset godina u malom gradiću Bosne, u Bihaću. Pa ako se ne sjećaš, jer si možda bio mlad, pogledaj i vidjet ćeš: možda i one što su se danima probijali kroz smetove snijega, — planinama, bespućima i putovima, — pokraj neprijateljskih postaja. I ne zaboravi da su im pozdrav nazdravljali meci i urlici vjetrova, zapitaj nekog nek ti ispriča kakva je to crvena zora lebdjela pred njihovim očima, kakva je to radost kolala u mislima, kakva je to pjesma nicala na injem pokrivenim usnama. I ne zaboravi da su neki ostali na našim Sutjeskama, Zelengorama, našem Prenju i Barama. Da su ostali na mrtvoj straži Slobode, da bi planine čoknile i da bi ti oči bile vedrije.

Voliš svoj grad i raduješ se njegovu rastu. Pa se ne stidi i mahni na pozdrav dimnjacima Ražina i Crnice. Učini to i sjeti se zgrabišta negdje kraj Gline ili Kupresa. Sjeti se golobradih bombaša, tifusara, sjeti se gladi i zbjezoga u šumama pitome Kozare. Ako te gdjeput nanesu do Bihaća, obidi jednu kućicu i zamoli nek ti ispričaju kako se to na jedan 26. novembar prije dvadeset godina rodila tvoja i moja domaja. Ako si stariji — znaš. Ako nisi, zamoli nekog nek ti ispriča zašto je velik naš Novembar, škrt s ružama, ali bogat s plodovima, vjetrorom i crvenama. Jer bilo je vrijeme s crvenom zastavom na kući bez krova, s vojničkom pjesmom kroz spaljena sela. Sjeti se toga i nećeš ostati pomalo zbuđen pred našim djelom, jer ćeš shvatiti težinu puta do ovog Novembra. Tamo na Prenju, po oštroj zimi preko Igmana, kroz obruč plamene Sutjeske, stvarani su temelji tvog slavlja i tvoje radosti.

Bilo je vrijeme i danas teče 62. godina, moja i tvoja. Bilo je vrijeme koje nikad neće da se zaboravi. I zato uzmi za ruku tisuće drugih ruku i daruj drugu jednu crvenu ružu. I onu što ti je pruža prihvati, prigrlj na radosno srce. Jer, da bi porasla za nju je trebalo pored znoja i more suza — potoka krvi. Uzmi je i miriši za sve toplo i svježije u našem zajedničkom vrtu — prepunom sunca našeg Novembra.

D. BEČIR

Godišnja konferencija SSRN šibenske općine

Daljnje jačanje političke uloge SSRN

Na konferenciji govorio drug Nikola Sekulić

Za predsjednika Općinskog odbora SSRN izabran Josip Ninić, za potpredsjednika Sveto Mandić, a za tajnika Ante Milošević

U ponedjeljak je u dvorani kina »20. april« održana prva konferencija Socijalističkog saveza nove šibenske komunel. Ovoj konferenciji pored 187 delegata prisustvovali su Nikola Sekulić, član Izvršnog odbora Glavnog odbora Socijalističkog saveza Hrvatske, zatim pukovnik Zarija Stojović, predstavnik općinskih odbora SSRN Splita, Zadra, Knina i Drniša i drugi gosti. Na konferenciji je izabran novi općinski odbor od 43 člana, nadzorni odbor od 5 članova i 28 delegata koji će predstavljati organizacije SSRN šibenske općine na kotarskoj konferenciji SSRN u Splitu. S ove konferencije upućeni su pozdravni te-igrami predsjedniku Republike Titu i Glavnom odboru SSRN Hrvatske. Na prvoj konstituirajućoj sjednici novoizabranog općinskog odbora za predsjednika Općinskog odbora SSRN Šibenik izabran je Josip Ninić, za potpredsjednika Sveto Mandić, a za tajnika Ante Milošević.

U izvještaju, koji je ranije dan delegatima ove konferencije, rečeno je da je razdoblje od prošle općinske konferencije do danas karakteristično po daljnjem jačanju uloge Socijalističkog saveza kao najšire političke organizacije radnih ljudi u sistemu našeg demokratskog mehanizma. U nastojanju da podstigne inicijativu naših građana i njihov neposredan utjecaj na sve društvene poslove, Općinski odbor, mjesne organizacije i podružnice razvilo su svestranu aktivnost na svim poljima. Preko svojih plenuma, savjetovanja, zborova birača, ideološkog i općeg obrazovanja građana, organiziranja lokalnih radnih akcija i tome slično. Organizacija SSRN na našoj općini i općinski odbor pridonijeli su da se mnoga pitanja iz svih oblasti života uspješnije rješavaju. U cilju omogućavanja vršenja takve uloge naših građana razvili su se mnogi oblici samoupravljanja. U raznim samoupravnim jedinicama djeluje danas oko 4000 građana, a gotovo isto toliko sudjeluje u rješavanju raznih pitanja kroz društveno-političke organizacije i razna udruženja.

Iako su gotovo u svim oblastima društvenog života zabilježeni neosporno dobri rezultati, u izvještaju je konstatairano da bi u interesu što potpunijeg i šireg angažiranja na rješavanju svih poslova u našoj komunel trebalo uzeti kao pravilo da Narodni odbor i svi drugi organi u radnim kolektivima i ustanovama sva važnija pitanja iznose pred zborove građana ili radne kolektive s tim, da se s najvećom pažnjom odnose prema mišljenjima, kritici i prijedlozima građana. Kad je riječ o zborovima birača potrebno je istaći da veći interes za ove na selu proizlazi iz toga, što su ti zborovi manje ili više u situaciji da neposredno odlučuju o raznim problemima, osobito komunalnog značaja, a bilo je slučajeva da su se na tim zborovima donosile odluke koje su obavezale mještane bilo u samodoprinosu bilo u sudjelovanju u radnim akcijama. Dok je takva situacija bila na selu, dotle u gradu gotovo i nema primjera da se zbor birača određene izborne jedinice sastao da bi raspravljao o problemima svoga područja. U većini slučajeva razmatrali su se samo predmeti o kojima je Narodni odbor trebao da donese odluku i tome slično. Sigurno je također da je to nedostatak zborova birača u gradu i da ga u velikoj mjeri treba posmatrati u vezi sa djelovanjem stambenih zajednica koje se još nisu razvile i ne ispunjavaju u potpunosti ulogu koja im je namijenjena. Međutim, krajem 1961 godine situacija se u tom pogledu donekle izmijenila tako, da su mjesne organizacije gotovo na svim poljima pokazale veliku aktivnost. Na inicijativu Općinskog odbora SSRN pokrenute su diskusije iz raznih oblasti našeg života, kao na primjer iz školstva kulture, sporta itd. Iz takve situacije povećan je i interes građana, a velik broj diskusija, primjedaba, kritika i prijedloga govori o tome da takav sistem raspravljanja treba svestrano podržati i dalje razvijati kao najširi oblik društvenog samoupravljanja.

Organizacije socijalističkog saveza, posebno na selu trebale bi, kako je istaknuto u izvještaju, ispoljiti jači utjecaj u radu poljoprivrednih zadruga koje su najmanje poljoprivredne i u većini slučajeva njihova se djelatnost zasniva na trgovini.

Uloga i aktivnost Socijalistič-

kog saveza bili su u proteklom periodu od izvanrednog značaja za daljnju mobilizaciju radnih ljudi na izgradnji ekonomike i socijalističke demokracije kao i za razvoj radničkog upravljanja i komunalnog sistema. Svojim idejno-političkim utjecajem SSRN je stalno djelovao na usmjeravanje kulturnog i političkog života. U nastojanju da obogati sadržaj socijalističke demokracije i društvenih odnosa, organizacija SSRN šibenske komunel je usavršavala svoj metod i oblike rada preko kojih je inicijativa građana najjače dolazila do izražaja u rješavanju komunalnih problema. Na ideološko-političkom planu pronalazeni su novi i prikladniji oblici, planski studioznije se pristupalo ostvarenju postavljenih zadataka. Ideološko-politički utjecaj među članovima SSRN vršio se preko različitih manifestacija, mjesnih organizacija i podružnica, zatim putem Rad-

Naša vanjska politika

Ako bi na današnji dan trebalo ukazati na jedan eklatantan primjer istinski principijelne i dosljedne politike u svijetu, onda od nas ne bi bilo nimalo pretenziozno da ukažemo upravo na naš, jugoslavenski primjer. Izgrađivana kao takva — dosljedno principijelna i uvijek mobilna, uistinu nezavisna i u pravom smislu socijalistička — još u toku revolucionarnog radničkog pokreta ranijeg perioda, takva politika se potpuno formirala u toku narodnooslobodilačkog rata i naše socijalističke revolucije, a pogotovu poslije rata, u formiranju i učvršćivanju naše socijalističke državnosti, kao potpuno demokratska i duboko internacionalistička.

Nitko tako jasno i tako sažeto nije iznio osnovne odlike savremene jugoslavenske vanjske politike, kao predsjednik Tito:

»Živeći u vremenu kada se načela nezavisnosti, ravnopravnosti i neuplitanja u unutrašnje stvari drugih nužno i postepeno pretvaraju u stvarnost, naši narodi vide da je izlaz iz još nesredene međunarodne situacije moguć jedino u mirnoj koegzistenciji. Naše shvaćanje koegzistencije znači, s jedne strane, mogućnosti i nužnost zajedničkog postojanja zemalja sa različitim sistemima, a s druge strane, i potvrđivanje prava svake zemlje na svoj vlastiti poredak i na svoj vlastiti razvitak. Ove činjenice naši narodi duboko shvaćaju i osjećaju i od toga ne mogu odstupiti. Jer alternativna koja se danas postavlja pred sve zemlje i čitav svijet, još podijeljen na blokove i razne društvene, ekonomske i političke sisteme, jeste: ili koegzistencija u miru ili neizbježnost jedne nove ratne katastrofe...«

»Što za nas znači princip koegzistencije? . . . Politika koegzistencije znači aktivno zalaganje da se svi međunarodni problemi, pa i oni najsloženiji, oni koji predstavljaju glavni izvor međunarodne zategnutosti, rješavaju mirnim putem, putem pregovora.

Ona znači i više od toga. Ona zahtijeva aktivnu međunarodnu saradnju na otklanjanju uzroka te zategnutosti. Ona priznaje činjenicu da u svijetu postoje različite u društvenom i političkom uređenju, da postoje različite ideologije. Ona ne dopušta da te različite postanu uzrok međunarodnih razmirica. Ona polazi od toga da je društveno i političko uređenje jedne države rezultat njenog unutrašnjeg razvoja i da, s obzirom na različite uslove u kojima su se države razvijale, moraju postojati i razlike u društvenom i političkom uređenju koje su odraz tog razvoja . . .

»Politika koegzistencije po samoj svojoj prirodi . . . jeste aktivna politika. To je politika aktivne i konstruktivne međunarodne saradnje u cilju pronalazanja načina za rješavanje svih otvorenih međunarodnih problema i otklanjanje izvora međunarodne zategnutosti.«

U ovim Titovim riječima, mo-

- naš ponos

že se reći, kazano je sve ono što je suštinsko u našoj vanjskoj politici, sadržana je cijela njena aktivnost u kompliciranom međunarodnom političkom životu, date sve njene smjernice, izneseni svi njeni principi i ukazano na svu njenu mobilnost.

Praktično, to je nju dovelo kao aktivnog i uticajnog faktora tako reći u sve poslijeratne međunarodne probleme, sa njenom demokratskom međunarodnom orijentacijom, u dosljednoj borbi za uspostavljanje i razvijanje što širih međunarodnih odnosa uopće, na osnovama pune ravnopravnosti.

A ti problemi bili su i jesu mnogobrojni. Znanat broj ih je riješen, i znatan broj ih je ostao da bude riješen. U jugoslaven-

Prvo zasjedanje AVNOJ-a

(Nastavak sa 1. strane)

1941. godine. — Ovoj Titovoj državi namijenio je Hitler tragičnu sudbinu. Stanovništvo je, prema njegovoj zapovjedi, trebalo pobiti i raseliti, svu imovinu opljačkati i spaliti. Bihaćka republika morala je biti razorena sva do najmanje kolibe. — Tito je dobro osjetio Hitlerove namjere, davno prije, nego li je otpočela Četvrta ofanziva. Sve je on predvidio i u pravo vrijeme spremio nove divizije i korpuse, a pored ovih izvršio i veliko revolucionarno djelo osnivanjem i konstituiranjem Antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije u Bihaću 1942. godine.

I zato su zaključci doneseni na zasjedanju u Bihaću politički vrlo važni za izgradnju narodne demokratske vlasti i čitat će zabilježeni u našoj narodnoj historiji, a drug Tito kao inicijator, organizator i stvaralac, vječno će ostati zaslužan domovinu i po ovom velikom historijskom djelu.

Dr I. Ribar

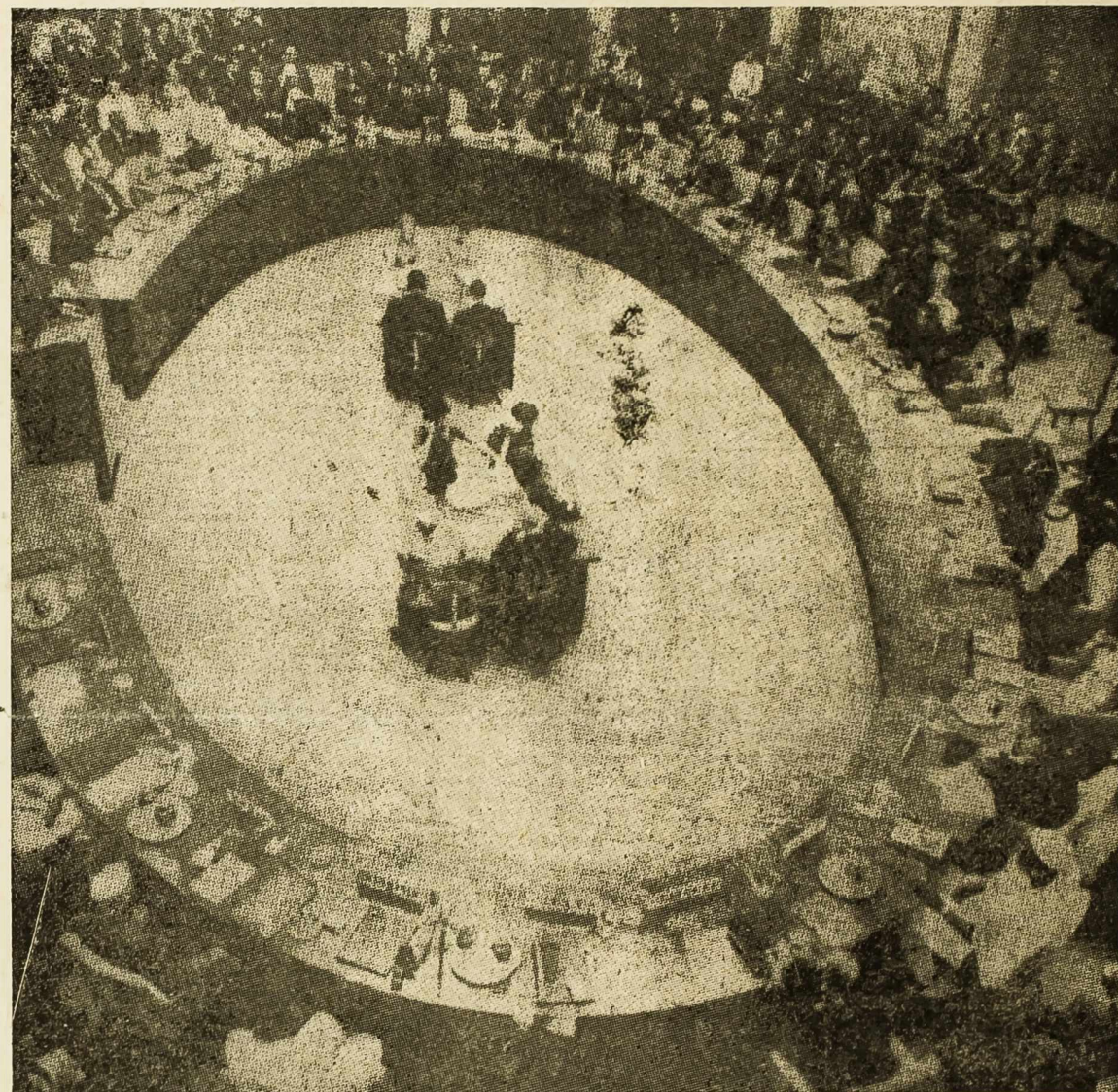
Od Bihaća do novog Ustava

(Nastavak sa 1. strane)

Ali, od tada se naša stvarnost još više izmijenila. Od zaostale agrarne zemlje Jugoslavija je postala socijalistička, industrijski razvijena država. Takav njen razvitak najbolje se vidi u promjeni strukture stanovništva. Jer, dok je 1939. godine od ukupnog broja stanovnika u zemlji 75 odsto živjelo na selu, danas je broj poljoprivrednih stanovnika smanjen na ispod 50 odsto. To se, dalje, ogleda i u stalnoj izgradnji fabrika, podizanju gradova, stvaranju novih industrijskih naselja, snažnom porastu broja radnika i gradskog stanovništva uopće.

Dvadeset godina od zasjedanja AVNOJ-a u Bihaću zatiče nas u velikom, općenarodnom poslu — javnoj diskusiji o Prednacrtu ustava, trećeg ustava socijalističke Jugoslavije. Potreba za donošenjem novog ustava nalazi opravdanje u historijskim činjenicama — da je radni narod Jugoslavije, sa Komunističkom partijom na čelu, u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji ukinuo stari klasni poredak u cilju stvaranja društva u kojem će ljudski rad i čovjek biti oslobođeni ugnjetavanja i samovolje, a svaki narod Jugoslavije i svi zajedno naći uslove za slobodan i svestran razvitak. Pošto su postignuti uspjesima u materijalnoj izgradnji zemlje i u razvitku društvenih socijalističkih odnosa ostvarene takve društvene i političke promjene koje prevazilaze postojeći ustav, ustavom će se uskladiti i učvrstiti postignuti rezultati i osloboditi dalji napredak socijalističkih i demokratskih odnosa među ljudima i drugi uslovi njihovog blagostanja i slobode.

To je moto za donošenje našeg trećeg ustava, upisan na prvoj stranici njegovog Prednacrtu, ta naglašena ostvarenja uvode socijalističku Jugoslaviju u novu etapu razvitka.

Sa Beogradske konferencije izvanblokovskih zemalja

skom tretiranju sviju njih uvijek se osjećala i vidjela upravo ovakva politika, to jest politika pozitivne saradnje sa svim zemljama, bez obzira na društvena uređenja, isticala se načela miroljubivog rješavanja međunarodnih problema, i konflikata, uvijek odbacujući silu kao sredstvo za njihovo rješavanje, odlučna borba protiv svakog kolonijalnog porobljavanja, aktivnost protiv blokovske podijeljenosti kao jednog od najvećih izvora ratnih opasnosti, protiv hladnoratovske histerije, protiv trke u naoružavanju i stvaranja ratnih žarišta u svijetu.

Vanjska politika Jugoslavije je politika aktivne neutralnosti, a to nikad nije značilo mirno

principa i jačanja opće svjetske organizacije.

Zato Jugoslaviju u Ujedinjenim nacijama, gdje ona uživa nesumnjiv ugled, i vidimo kao vrlo čestog inicijatora i učesnika svih onih akcija, koje idu ka miroljubivom i pravednom rješenju izvjesnog međunarodnog problema. Ona nikad nije ostala samo glasač, nego je uvijek bila jedan od graditelja onog najpozitivnijeg rješenja za koje je trebalo glasati.

Međutim, jugoslavenska vanjska politika nije svoju aktivnost pokazivala samo u Ujedinjenim nacijama, nego i van njih, u direktnim kontaktima sa što većim brojem zemalja, pogotovu tek oslobođenih od kolonijalizma. To je također striktno u duhu Povelje Ujedinjenih nacija, i u duhu vlastitog načela što šire i što aktivnije međunarodne saradnje. Jugoslavija je uložila što je najviše mogla od sebe za stvaranje prijateljske saradnje među narodima, a predsjednik Tito je u svijetu poznat kao jedan od najvećih, ako ne i najveći pionir takve međunarodne kolaboracije. Jugoslavenska aktivnost a na to možemo biti ponosni, dovela je dobrim djelom do široke međunarodne politike neangažiranosti između dva svjetska bloka, čije veliko rivalstvo čini permanentnu opasnost za mir u svijetu. Takva politika dovela je i do historijske Beogradske konferencije neangažiranih zemalja, koja je već ušla u anale međunarodnog političkog života kao jedan od najkonstruktivnijih događaja za mir i mirnu saradnju u svijetu.

Politika neangažiranja, međutim, u stvari znači politiku najvećeg angažiranja za mir i svestranu saradnju. A to znači i ži-

vu aktivnost većine svijeta protiv oblika ekonomske diskriminacije, odnosno za što širu međunarodnu saradnju i na tom sektoru. A to znači djelovanje u smislu pružanja stvarne i konkretne pomoći nerazvijenim zemljama, jer se klica ratnih opasnosti zbog postojanja jaza između siromašnih i bogatih, razvijenih i nerazvijenih, može unakšiti samo prevazilaženjem toga jaza, općesvjetskim ekonomskim nivoiranjem i općesvjetskom ekonomskom saradnjom. Takvo težnje većine savremenog svijeta našle su najadekvatniji izraz u julskoj Kairskoj ekonomskoj konferenciji, za koju je dao prijedlog predsjednik Tito na prošlogodišnjoj Beogradskoj konferenciji neangažiranih zemalja. A Kairo, je, opet, sa svoje strane dao široku inicijativu za sazivanje svjetske ekonomske konferencije pod okriljem Ujedinjenih nacija. Rezolucija u tom smislu je nedavno i prihvaćena u sjedištu svjetske organizacije.

Takva vanjska politika Jugoslavije, politika koja se svom svojom snagom i vitalnošću angažirala za pravednu međunarodnu saradnju, za rješavanje problema nuklearnih proba, za rješavanje problema razoružanja, za rješavanje svih drugih međunarodnih sporova miroljubivim putem, bez upotrebe sile, putem upornih pregovora, politika uvijek zasnovana na konkretnim i realnim prijedlozima koji ne znače krnjenje bilo čijeg suvereniteta, takva jugoslavenska politika istrajno nastavlja svojim putem, odbijajući snažno sve besprincipijelne napade ma s koje strane oni dolazili. Ona ima svoje čvrste principe, i zato je za cio protekli period i mogla da zabilježi značajne rezultate.

V. Š.

Godišnja konferencija SSRN šibenske općine Put do Jajca bio je početak puta do naše stvarnosti

(Nastavak sa 2. strane)

nio konferenciji drug Josip Ni- nić, konstatirano je da je Socija- listički savez u proteklom perio- du bio pokretač gotovo svih ak- cija u oblastima političkog, dru- štenog i privrednog života šib- enske komune i to počev od dobrovoljnih radova komunalnog značaja, pa do diskusija organi- ziranih na osnovu materijala IV plenuma CK SKJ, te o ustavnim načelima koja su sadržana u Prednarcu novog ustava. Reče- no je da je ovim diskusijama, što ih je organizirao SSRN, pris- tustvovalo oko 40.000 osoba. I- staknuto je također da se zain- teresiranjem šireg kruga grada- na za svakodnevne probleme, kao što su to pokazale diskusije o Ustavu, teži i ubuduće. Takav

put sigurno je da će pridonijeti većoj masovnosti organizacija SSRN, jer sadašnje stanje član- stva ni u kojem slučaju ne za- dovoljava. Tek je oko 63 posto od ukupnog broja birača učlane- no u organizacije SSRN, a u ne- kima jedva i do 30 posto. U dalj- njem razdoblju naročito pažnju trebać će posvetiti turizmu, ugo- stiteljstvu, snabdijevanju i poljo- privredi. To su, naime, teme o kojima će Socijalistički savez trebati raspravljati ubuduće.

Posebno mjesto u referatu dato je daljnjem jačanju zadruga- rstva na ovom području. Pritom je rečeno da zadrugne orga- nizacije trebaju izvršiti preori- jentaciju u proizvodnji, organizi- ranjem otkupa i osnivanjem plantaža voća i povrća, a u cilju što bolje opskrbe gradskog

stanovništva. Takvim djelova- njem otvorit će se mnoga mjesta za zaposlenje ljudi koji su se dosad orijentirali na industriju. To se sve neće moći u cijelosti realizirati ukoliko se ne angaži- raju svi društveni faktori šib- enske komune. Referat je tako- der dotakao pitanje rada organa uprave Narodnog odbora, pa je rečeno da bi trebali biti ekspeditivniji u rješavanju razli- čitih problema. Među ostalim za- dacima što ih je Socijalistički savez postavio za iduću godinu, svakako su privredna pitanja a posebno problemi radničkog u- pravljanja, proizvodnja, raspod- jela i tome slično. U centru paž- nje bila su i pitanja sistema ra- da organizacija SSRN i efikasni- jeg rješavanja problema komu- nalnog karaktera.

U prvi plan postaviti modernu poljoprivrednu proizvodnju - rekao je Nikola Sekulić

Uzimajući riječ u diskusiji drug Nikola Sekulić je, između ostalo- g, rekao, da je ova konferen- cija zaoštrila neke krupnije pro- bleme sa područja šibenske ko- mune i dodao da je upravo Soci- jalistički savez ona organizacija, koja te probleme treba da rješava ubuduće. Govoreći o Prednar- cnu novog ustava drug Sekulić je rekao da će sistem ustavnos- ti, uključujući i republički us- tav, zatim statut općine i radnih organizacija, još više učvrstiti i dalje razvijati odnose između proizvođača i zajednice, dodavši da na tome i počiva izgradnja cjelokupnog našeg društvenog mehanizma. On je kazao da ve- liki interes građana za diskusije proizlazi baš iz činjenice, što se ustav odredio građaninu, ne- posrednom proizvođaču i uprav- ljaču. Novoj šibenskoj komuni, nastavio je Nikola Sekulić, gradu se priključilo područje koje je i ranije bilo organski vezano za njega. Danas, u novim uvjetima, treba u prvi plan postaviti kao zadatak pitanje moderne poljo- privredne proizvodnje, koja će dati šire mogućnosti zaposlenja, a sred- stva za rješavanje problema pronal- ziti ovdje. Govoreći o nekim aspektima samoupravljanja drug Sekulić je rekao, da će se, što se god više bude razvijalo samou- pravljanje, u povećanoj mjeri pojavljivati pitanje integracije ne samo u privredi nego i u ostalim oblastima društvenog života, jer današnja privreda zahtijeva mo- derniju proizvodnju. On je zatim istakao da ono što je dosad učin- io SSRN predstavlja jednu fazu njegova razvoja i da bi do kraja ispunio svoju ulogu potrebno je da utječe na sve faktore koji su dužni da rješavaju različite probleme. Dotaknuvši se nekih negativnosti drug Sekulić je ka- zao, da SSRN treba da postane javna tribina kritike svih anomalija koje se budu javljale. In- noseć podatak da je na konfe- renciji bilo malo riječi o proble- mima iz privrede, Nikola Seku-

ić je ukazao na pojačanu surad- nju između privrednih rukovo- dilaca i političkih foruma, kako bi se što uspješnije rješavali problemi i otklanjale razne slabos- ti. Iznoseći ulogu novog sta- tuta općine on je istakao, da će statut trebati da regulira odnose građana prema zajednici, pritom dodavši da novopriopjena podru- čja trebaju rješavati sitnije pro- bleme, dok će veći i složeniji biti briga cijele komune. Na kraju svog izlaganja drug Nikola Sek- ulić je zaželio uspjeha organi- zaciji SSRN u daljnjem radu, istakavši da je dosadašnji sistem rada potrebno i dalje njegovati i razvijati, pa će na taj način i rezultati biti daleko bolji.

DISKUSIJA

Nakon što je predstavnik Općinskog odbora SSRN Splita pozdravio konferenciju, u diskusiji su sudjelovali Mate Tare, koji je govorio o nekim komunalnim i zadrugnim pitanjima. Prof. Ivo Livačković diskutirao je o ideolo- ško-političkom radu u organiza- cijama SSRN, a posebno o veli- kom udjelu Narodnog i Radni- čkog sveučilišta na obogaćivanju sadržaja i sistema djelovanja.

Ante Lasan se dotakao nekih pitanja na području turizma zdravstva i komunalija na vodi- čkom području. Jekov Gnušić govorio je o nekim aktualnim pitanjima sa sektora privrede, posebno podvukavši teškoće s ko- jima se bore neke manje privred- ne organizacije, uslijed nedos- tatka obrtnih sredstava, velikih zaliha na skladištima i tome slič- no. O problemima Ferijalnog sa- veza kao i o financiranju sličnih organizacija govorio je Roko Perkov, a inž. Milan Lalčić o zna- čenju novog općinskog statuta i njegovoj ulozi na učvršćenju i daljnjem razvoju društvenog meha- nizma. Govoreći o mjesnim za- jednicama, on je podvukao veću

Iz uspomena na novembar 1943.

Upravo ovih novembarskih dana prije 19 godina stizale su u Jajce grupe vijećnika AVNOJ-a, prvih istinskih predstavnika naroda Jugoslavije, da zajedno s drugom Titom donesu dalekosežne historijske odluke o stvaranju današnje socijalističke Jugoslavije. Pod najtežim uvjetima u okupiranoj zemlji, prelazeći preko neoslobođenog teritorija, kroz planine i zasjeđe, išli su narodni poslanici u prvi i pravi parlament svoje zemlje, po čemu je stari bosanski gradić na Plivji neizbrisivo ušao u historiju naših naroda.

U Otočcu, tadašnjem sjedištu ZAVNOH-a, skupljali su se delegati iz Hrvatske i Slovenije da zajednički pođu u Jajce. Grupu od oko četr- desetak delegata predvodio je drug Vladimir Bakarić.

Iz Otočca put ih je vodio preko Udbine kroz planinu i šumu prema Donjem Lapcu, pa prema Srbu i Livnu. Mukotrpno putovanje skopčano sa svim teškoćama i opasnostima koje su delegate pratile na okupiranom teritoriju, naročito je bilo otežano kod Lapca. Delegati su čitavu noć pro- lazili gorskom stazom kojom, čini se, da do tada nije prolazio čovjek. U koloni jedan po jedan delegati su u mrkloj noći posrtali preko oštrog kamenja, ali svi su se junački držali — i ilegalci iz Zagreba koji nisu navikli na takve ratne napore.

Ujutro kad je trebalo prijeći cestu začulo se pjevanje ustaša. Delegati su se povukli u jednu jarugu blizu ceste. Inače opasna situacija postala je još gorom kad je izvidnica javila da se pri- blizavaju veće neprijateljske formacije. I stva- rno, za ustašama naišle su njemačke motorizirane jedinice. Poneki delegati počeli su sumnjati da će sve dobro proći. Oni iz Zagreba, koji nisu poznavali takve situacije, govorili su:

— Ako nas drug Bakarić iz ovoga izvučee, onda je sila!

Odluka je bila donesena. Cim je njemačka motorizacija prošla, delegati su krenuli. Zauzeli su cestu i otprilike jedan kilometar išli su ne- posredno za Nijemcima, a zatim su skrenuli u- desno drugim putem. Slijedeće noći delegati su stigli u Dobroslu, koje je pružalo tužnu, ali isto- vremeno snažnu i osvetničku sliku.

Uz cestu nije bilo nijedne čitave kuće, u tami upravo sablasno stršale su ruševine, harpe kame- nja i cigle. Ali — svaki malo veći komadić zida ili cigle dovoljan za dvije riječi bio je isipan parolom: »Živio Tito!« Ustaše su ovdje dolazile, mirirale, rušile, ali svaki put poslije njihovog odlaska nicalo su nove parole.

Dva dana prije početka zasjedanja najveći dio delegata već se nalazio u Jajcu, koje je vr- vjelo od priprema za zasjedanje. Izgled gradića na Plivji bio je, također, veoma snažan. Na uli- cama i u divnoj okolini grada — tragovi ljutih bitaka. Polomljeno oružje, porušene kuće.

29. novembra Jajce je bilo ispunjeno do tada nevidenom živošću. Ljudi okupljeni u njemu proživljavali su ostvarenje ideala kojeg su cijelo- log života nosili u srcima. Na zasjedanju drug Tito podnio je referat o stanju na frontu, o daljnjim borbama i perspektivama.

— Razvitak naše borbe, — rekao je tada u Jajcu drug Tito, — širina ustanka, politička afirm- acija našeg pokreta u zemlji i inozemstvu, ve- like pobjede u IV i V ofenzivi omogućile su da održimo jedno takvo zasjedanje na koje su došli pravi narodni poslanici.

To što su 29. novembra 1943. godine narodni delegati odlučili u Jajcu značilo je stvaranje i radanje nove narodne i slobodne države.

Na zgradu čiji su temelji već bili čvrsto sa- građeni postavljen je krov. Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije dobilo je tada osim političkog i značenje državnog tijela.

Potpredsjednik Izvršnog vijeća dr Miloš Žanko

O funkcioniranju novih kotara i općina

Prvog studenog stupio je na snagu Zakon o podjeli kotara i općina na području Hrvatske. Tim povodom naš suradnik zamolio je potpredsjednika Izvršnog vijeća dr Miloša Žanka da za naše čitaoce nešto kaže o situaciji kakva je sada u našoj republici poslije početka funkcioniranja novih narodnih odbora.

Malo je zakona doneseno s to- liko priprema, kao što je to bio slučaj sa Zakonom o podjeli ko- tara i općina u našoj Republici rekao je na početku Miloš Žanko. Politički i društvene organizacije pripremale su građane na terito- rijalnu podjelu, takoreći, od srpnja. Socijalistički savez bio je i inicijator za formiranje deset ko- tara sa 111 općina. Glavni odbor SSRNH, zatim kotarski i općinski odbori vodili su čitavu akciju. Po- sao nije bio lak, jer je trebalo lomit i sa stariim shvaćanjima o ulozi i mjestu novog kotara, tre- balo je mnoge općinske narodne odbore ukinuti i stvoriti snažne komune s izgledom na brži razvi- tak kako društveno-političkog, ta- ko i privrednog života.

Politički dobro pripremljen po- sa, koji je trajao puna tri mje- seca pokazao je svoje rezultate stupanjem na snagu samog Zako- na. Prema ocjeni potpredsjedni- ka Izvršnog vijeća, dr Miloša Žanka, narodni odbori kotara i općina otpočeli su funkcionirati bez poteškoća. U određenom roku formirane su sve nove općine i novi kotari. Međutim, u prijelaz- nom periodu, to jest u vremenu od donošenja Zakona pa do stu- panja na snagu, u nekim narod- nim odborima nisu potpuno shva- tilo, kako da se postavi organiza- cija pojedinih službi. Dr Miloš Žanko je kao primjer, naveo želje nekih narodnih odbora da osnuju sekretarijate za privredu. Među- tim, kad im se ukazalo na zada- tke privrednih komora, narodni odbori sami su odustali od stvar- ranja suvišnih organa.

U toku formiranja novih narod- nih odbora zapažena je, po mi- šljenju dr Miloša Žanka, još je- dna pozitivna strana, a ta je da su neki kadrovi, računajući s tim da će u novoj organizaciji biti prekobrojni, potražili sebi mjesto, uglavnom u privrednim organiza- cijama. To je, razumije se, učin- io samo jedan manji dio službe-

nika. Potpuna situacija s dosada- šnjim kadrovima bit će jasna tek negdje potkraj godine, kad se nova administracija uhoda, kad se vidi koliko je gdje potrebno ljudi.

S obzirom da se broj kotara i općina osjetno smanjio sigurno je da će u takvom aparatu biti po- treban i manji ali zato sposobniji kadar. S druge strane, novom po- djelom postići će se i ušteda. Ko- lika će ona biti, vidjet će se onda, kad narodni odbori sastave svoje prijedloge budžeta. Dr Miloš Žan- ko smatra da će razlika na lič- nim rashodima u budžetima na- rodnih odbora za 1962. i 1963. biti značajan prilog u daljnjem šted- nji.

Korisna preporuka poduzećima

PREDLAŽE SE DA SVAKA PRIVREDNA ORGANIZACIJA U HRVATSKOJ DONESE PRAVILNIK O FORMIRANJU SLUŽBE ZA ODRŽAVANJE I ČUVANJE STROJEVA — SAMO KOROZIJA GODISNJE UNIŠTI VRIJEDNOST DO 60 MILIJARDI DINARA

Svim privrednim poduzećima u Hrvatskoj preporučeno je da donesu pravilnike o organizaciji službe za održavanje strojeva i opreme. Ovaj nesumnjivo koristan prijedlog upućen je našim radnim kolektivima s nedavnog savjetovanja o održavanju i za- štiti strojeva, prvom skupu te vrste u zemlji koji je okupio oko 400 predstavnika privrednih i drugih organizacija.

Zbog čega je podnesen ovaj prijedlog? Još nitko nije izračunao koliko gubitke trpi privreda zbog nestručnog, neznačajnog i nebržnog odnosa prema osnovnim sredstvima koja su dana našim radnim kolektivima na upravljanje. Da se radi o upravo ogromnim svotama ukazuje i procjena da samo korozija izaziva godišnje u privredi oko 40 do 60 milijardi dinara gubitaka. Posljedica ovakvog odnosa prema strojevanju i opremi negdje su čak i ljudske žrtve, kao na primjer prilikom eksplozija parnih kotlova. (Izračunato je da eksplozija jednog parnog kotla sa 52 atmosfere pritiska i 163 m² ogrijevne površine razvije energiju od 84 milijuna i 760 tisuća kilo- grama!). Ovakvi veliki materijalni gubici — da ne govorimo o fatalnim nesericama — u krajnoj liniji umanjuju primanja samih radnika, jer smanjuju dohodak, povećavaju troškove održavanja itd. A sve je to u velikoj mjeri posljedica činjenice — iako to nije jedini faktor — što u našim poduzećima nema organiziranih i stručnih službi koje bi se izričito bavile održavanjem strojeva. Citav taj veliki i odgovoran posao povjeren je obično jednom ili dvo- jici radnika koji ga obavljaju koristeći se zastarjelim metodama i praktičističkim postupcima, dok savremena dostignuća tehnike i nauke ostaju izvan tvorničkih zidova.

Zbog toga je i predloženo da privredne organizacije formi- raju stručnu službu za održavanje strojeva, opreme i tehničkog materijala. Već je izrađena i skica jednog takvog pravilnika, koja će biti podijeljena privrednim organizacijama.

Nema sumnje da bi osnivanje takvih službi u našim poduze- ćima — koje su neminovne u razvijenoj privredi koja operira sa sve skupljim tehničkim sredstvima — rezultiralo velikim eko- nomskim efektima. Istom cilju pridonijet će i druge akcije koje se predviđaju, kao što je donošenje republičkog zakona o obave- znoj zaštiti i održavanju strojeva, uvođenje predmeta tehnologija održavanja tehničkih sredstava u srednje stručne škole i nastavne programe za sticanje kvalifikacija radnika itd.

Nema sumnje da bi nam ove, relativno male »investicije« u stručnije i brižljivije održavanje strojeva na kojima radimo, uštedjele godišnje ne samo milijune, već milijarde dinara.

K. DZ.

Omladina i Ustav

Nalazimo se u vremenu kada se vode plodne diskusije o Prednarcu ustava FNRJ. Pored ostalih i omladina ima velik udio u diskusiji. Organizirana su predavanja po tvornicama i školama. Omladina je pokazala živ interes za studiozno pro- učavanje Ustava. Dok su se u tvornicama diskusije odvijale po pogonima, u školama su najviše došle do izražaja marksističke grupe. Kroz te grupe obradit će se Prednarcu kroz više predavanja. Teme koje će se obraditi izradio je Centar za ideološko obrazo- vanje omladine, koji djeluje pri Narodnom sveučilištu i u čijem se okviru nalaze marksističke grupe kao jedan od vidova aktiv- nosti. Prednarcu ustava se obrađuje kroz slijedeće teme:

- općenito o državi i ustavnosti;
- društveno političke i ekonomske osnove Ustava FNRJ;
- demokracija u socijalističkoj Jugoslaviji;
- Prednarcu ustava u poređenju s ustavima drugih zemalja;
- društveno-ekonomsko uređenje;
- čovjek kroz prizmu Ustava.

Srednjoškolske organizacije Narodne omladine su savjesno shvatile potrebu detaljnijeg proučavanja Ustava i nastoje da se navedeni program što prije realizira. Do sada je vrijedno istaći Učiteljsku školu, gdje su već obrađene prve dvije teme, a kao predavači su nastupili sami učenici. Nastavnici prisustvuju ovim predavanjima kao savjetnici.

Što se tiče pitanja srednjoškole — se — najviše osvrću na član 44.

... Obavezno je osnovno obrazovanje u trajanju od 8 godina i ono se financira iz društvenih sredstava.

Učenici se interesiraju i postavljaju pitanja što je sa ško- lovanjem i financiranjem na srednjim i visokim školama.

J. Vučenović

Šibenik i okolica nekad i sad

S gradovima je kao i s ljudima, mijenjaju se, rastu, stare ali uvijek ostane nešto duboko i istinito što nas uvjerava u njihovu postojanost. U opiranju zubu vremena, pa čak i modernog. Čak i onda kada gradovi toliko izmijene lice, dožive neke »plastične« operacije, zadrže oni u sebi nešto po čemu se naslućuje, koliki i kakvi su bili u nekom daljem ili bližem prošlom vremenu. Tako je i s našim Šibenikom.

Da bismo vidjeli koliko se mnogo toga u Šibeniku i njegovoj okolini primjenilo, ne moramo ići daleko. Nisu nam nužna djela historičara, ne moramo stresati prašinu sa Šizgoričeva djela »De-situm Illyrie et civitate Sibenici« (O položaju Ilirije i gradu Šibeniku), iz 1487. godine, iako tamo i u mnogim drugim zapisima ima mnogo interesantnih stvari. Uzet ćemo, eto, nešto sasvim novo. Uzmimo tako putopis srpskog književnika između dva rata MILOSA CRNJANSKOG. Među njima ćemo naći dva vrlo vrijedna i interesantna putopisa o Šibeniku i Slapovima Krke. Oni su rezultat nekoliko posjeta Šibeniku od njegova oslobođenja do 1925. godine.

Kakav je to bio Šibenik prije četiri decenije? Možda bi o tome više mogao kazati neki sedamdesetogodišnjak, ali pustimo pisca da nam on priča:

U jutru, pretukao nas je južni vetar i jedva pristadosmo u Šibenik. Ljuljali smo se dugo sa obalom, dok dohvatiše konope.

Grad čudnog osvetljenja. Video sam ga kad ga oslobodiše. Onako ludo kolo nigdje video nisam, kao tada, ulicama njegovim. Sad je pokisao i hladan, pun zelenih i modrih krovova, nad kojima strče utvrđenja i stene. Sve ove varoši imaju nečeg herojskog i kamenog, kao južno-francuske. Dalmacija je sva humkasta, a na svakom humku crkvice.

Brod najposle prilaze uz obalu pred jednom kućom, na kojoj na ogromnoj dasci piše Or. Ju. Na.

Počelo je da kiši i pre podne prođe svo prokislilo. Ljudi čute i sede po kafanama. Pred njima crni, mali, ali gvozdeni brodovi u koje žene, odevene u crno, unose džakove na svojoj grbači. Samo jedne da oklizne sve bi pale u mora. Svaki čas pristaju male, crne, zadimljene barke mornarice. U kafani dva mornarska časnika sa nekim elegantno čudnim damama, kroz okna, mokra od kiše, može se pročitati ime svakog broda. Ljudi se jedva čuju.

Napolju, ispred zelenih ostrva, pod borovim šumama ima divnih mesta za kupanje, u toplom pesku i kamenju, među vinjagama.

U podne, grad je sasvim sumoran i prazan, kao da izumire. Ostaro i zanemore možda se i ne seća svoje prošlosti. Strašnih juriša i opsada Đenovljana i mletačkog admirala Pizana. Srpskog kralja kome se 1390. pokorio.

Kako se vremena brzo mijenjaju i kako događaji udaraju svoje neizbrisive pečate. Koliko bi se Crnjanski iznenadio kad danas više ne bi zatekao podno sv. Ane onu istu varošicu, primorski gradić i kad ne bi više vidio žene u cnom koje nose teret u brodove na grbači. Ne bi prepoznao ni ulice, ni kuće ni obalu ni ljude. I vjerovatno mu grad ne bi izgledao onako sumoran i prazan kao da izumire. Zatekao bi na ulicama više mladosti i smijeha u očima, bez obzira da li je kišan ili vedar dan. Naisao bi na često što se teško objašnjava riječima, na ono što je najbolje osjetiti i proživjeti. A to bi u stvari bilo osjećanje da u ovom gradu žive ljudi izmijenjenih i drugačijih nazora od onih predratnih i sa posve drugačijim perspektivama nego što su bile prije 40 godina.

Ali bi istovremeno zatekao i nešto što se vjerovatno nikada neće izmijeniti. Zatekao bi historiju ovog herojskog grada ispisanu na zidovima građevina, i porodu onoga što se u ono vrijeme

Taj očaj i veselost, svetlost i tama, neizmerna raskoš i neizmerna beda onog što se vidi, ti promjenjivi nervni »duševi«, najljepše je što dalmatinski gradovi daju u svakom i najobičnijem gostu svom. Još da je danas sunčan dan!

I nitko tko je dosad u Šibeniku dolazio i tko će doći ne može, a da barem malo ne zastane pred katedralom. Ona govori mnogo i rjene riječi su upečatljive jer na svakom njenom kamenu urezana je neka i lirski i umjetnička poruka njenog graditelja. Ona priča o nama kakvi smo nekada bili, a možda nas i opominje kakvi bismo trebali biti. Kada je pisac pred mnogo godina bio u našem gradu, nije onda bilo Jurja Dalmatina da stražari kraj svog djela. Danas je on tamo, i pomalo kao da se samokritički osvrće na ono u što je uložio svoj život i u tom njegovom pogledu nazire se pritažljivan ponos. Ali ipak Crnjanski je u ono vrijeme pred tom crkvom ili u njoj našao nešto što ga je zadivilo ili iznenadilo. Ušao je u crkvu, gledao ljude i slušao pjesme.

»Kako su divni pokreti, a kako su nesnosni glasovi. To im je zanimanje svaki dan. Dosadno kao mladić i zasvirati u mandolinu. Pa ipak su to naši muzički motivi, što pevaju, čak i sveštenici. Pred njima, u klupama, i čudna, i smešna, i divna slika. Seljaci, što još nose srebrne toke na grudima, pevaju latinski i grčki. Svakako da sve to izgovaraju mirmim licem. Čita se evanđelje. Stare žene, kleče u klupama, u senci visokih, mletačkih stubova.«

Takav je bio Šibenik pred 40 godina i otada se štošta preturilo na ovu ili onu stranu. Izmijenilo se grad i ljudi u njemu. Netko bi rekao mnogo je Krke otada proteklo. I zbilja, ta Krka teče i otiče i valjda zbog toga što je svaki dan pred nama, mi joj ne posvećujemo toliku pažnju. Ovaj isti pisac, kad ju je video stao je zadivljen pred njom i jedino što je mogao da učini, jeste da je usporedi sa švicarskim vodopadima.

»Skradinski vodopad, jedan od najčuvjenijih, polako gubi svoju divlju romantiku. Jedan Nemač

uporedio ga je sa švajcarskim vodopadom Rajne. Šibenik, odatle dobija u besćenje svoju struju, a cela Dalmacija mogla bi da je odatle ima.

Jedan mlit se sklonio pod stene, obrasle divljim zelenilom, od večne rose i pljuska. Ogrumni balvani lupetaju rubljem, a kamenje melje kukuruz. Red mirnih magaraca, lepo produčen, prolazi sa punim džakovima i sklanja se s puta onima, što su već ispraznili svoje.

Grmj voda i govor se ne čuje. Sav kraj uokolo zelen i gusto zarastao, od rose, večno pada, kao magla nad stjenjem. Široka, bela, zapuššana Krka, pljušti tu sa stene na stenu, stepenasto, kroz masline i čitava ostrva trava i procvalih grana, gustih i dugih, kao neka ogromna, mokra kosa. Nad njom bezbrojne laste prevrću se i padaju, od jutra do mraka. Šroke, po stotinu metara, stepenice vode prskaju uokolo brda. U dubini od 40 metara ključa i buče, grmi neki podzemni bes. Malo dalje, voda mirna i zelena. Stene se nadnele nad njom, i slušaju, već tko zna koliko stoleća.

I tako putovao čovjek uz Krku i niz Krku i oduševljavao se. Ali zamosi. Ljudi tu često izbijaju u prvi plan. Evo kako on o njima govori, o tim ljudima kninske Zagore i surove Bukovice.

»Sve natopljeno krvlju. Sam kamen i vinograd, polja stabala. I putnici se izmieniše; čist govor i ogromne šake. Strahovite šake i noge. U voz ni jedan ne ulazi stepenicama, nego jednim korakom.

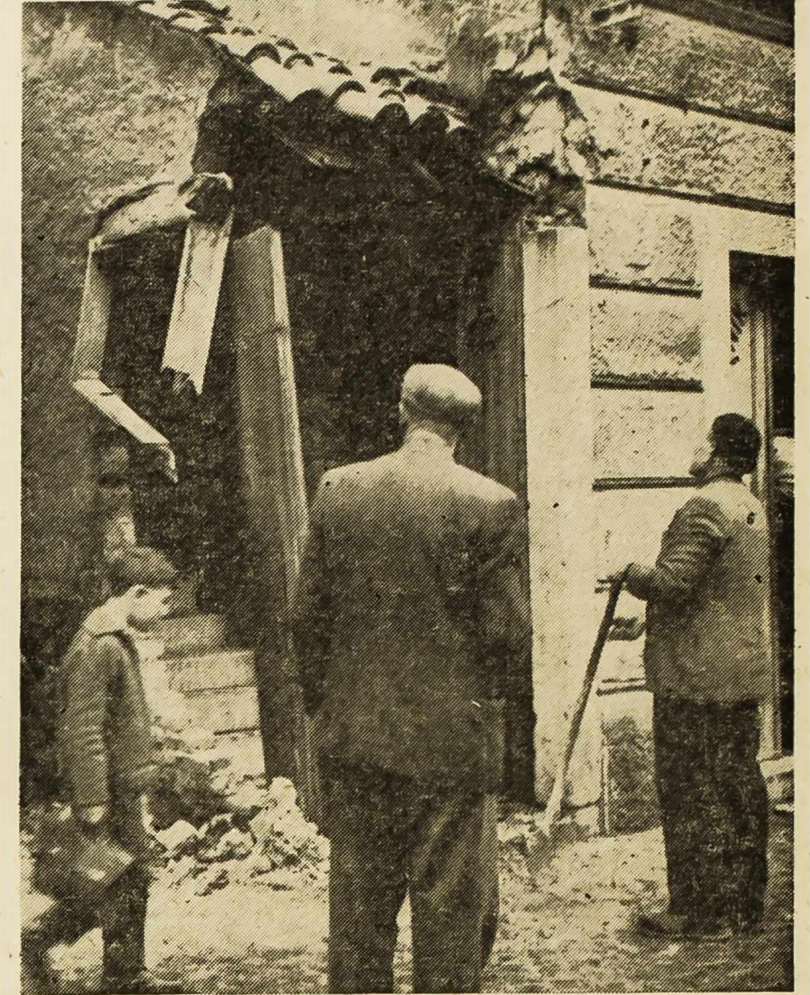
Voz sve više zapada u močvaru i ravna polja, pojavljuju se vrbe; zadimljeni ulazimo u zelenilo, i na drvećem, se ukazuju razvaline grada Knina...

Pejzaž je tako čudan, da se setih sve prošlosti. Ovdje su se žene davile u Krku, samo da ih Rimljani ne zarobe. Sećam se prestonice hrvatskog kralja Krešimira i svih vladika. Serdar Stojan Janković pojavljuje se u pameti, u desetercu.

Varoš tiha, a trešnje procvale. Okolo ogroman krekot žaba. Svi nose male kapiće, crne, ili crvene, na glavi. Toliko su male, kao škotske kepi; čini vam se da su gologlavi. Reknete li kome: »gdje ti je kapa«, on vam, ako je veselo, mirno odgovori: »prod s druge strane«. I, zaista, kapa

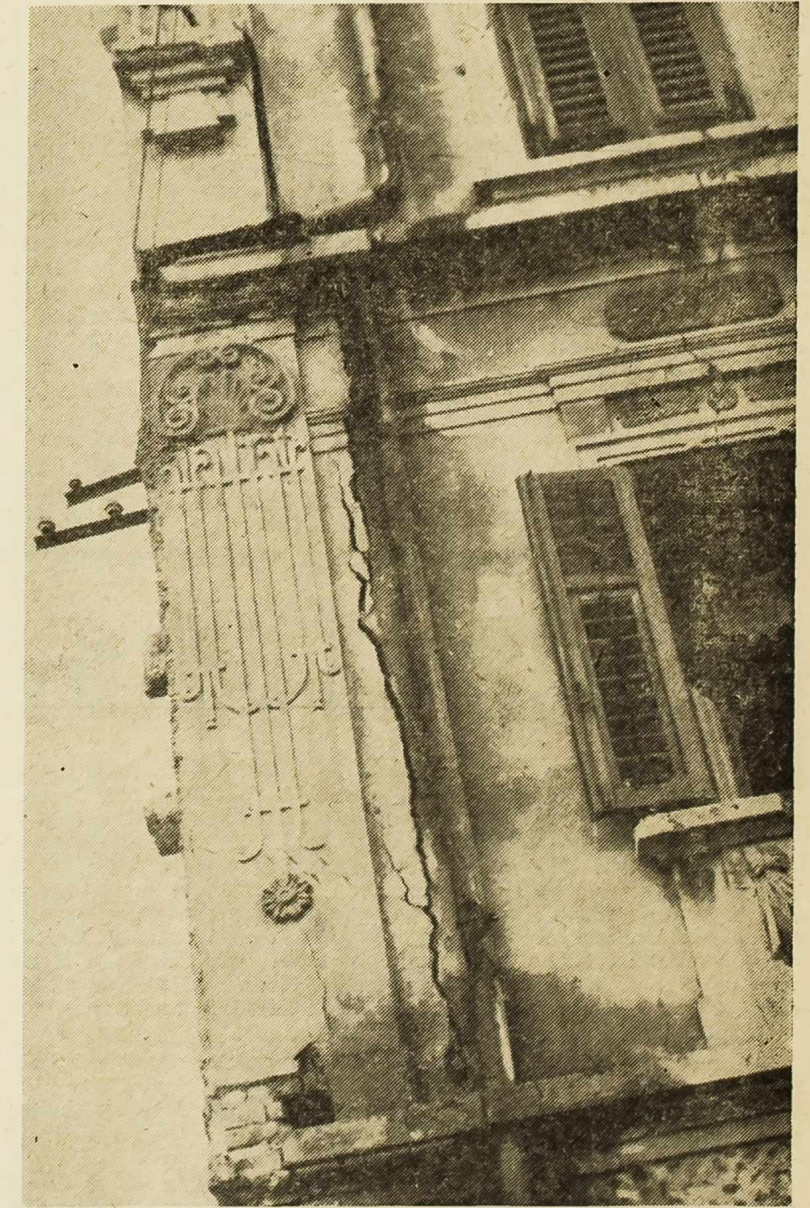
mu visi na uvetu s druge strane. je ono i drago i simpatično. Staro Na grudima još nose toke.« i uspomene na njega ostaju samo I zbilja, jedna izvanredno sadržajna i neobično inventivna karakterizacija naših ljudi gorštaka, koji sve više iz dana u dan mijenjaju i svoje kape i ostavljaju toke sa grudiju. Dah novog vremena u te krajeve stiže vlakom iz oba pravca. I za razliku od onih vremena kada je vladika ili kaluder stizao u Kistanje na bijelom konju, sada i tamo pa čak i dalje, odjekuje zvižduk lokomotive. Mijenjaju se na-š ljudi i naši krajevi. Ponegdje još, naročito na sajmovima, ili po-daljim selima, osjeća se miris nje vremena potrebno za sve veće starine Ali novo neumoljivo ide i naprijed i tjera staro, iako nam Prof. M. U.

foto-kronika

21. XI ove godine, došlo je do manje saobraćajne nezgode u predjelu Vanski, koji predstavlja najkritičnije usko grlo šibenskog saobraćaja. Na mjestu gdje se nalazi poslovnica »Vjesnika«, stajala su ručna kolica koja su dopremila štampu. Autobus je, mimoilazeći ih zakačio kolica koja su povukla dio zida od cigle, koji se nalazio s lijeve strane drvenih stepenica zgrade. Zid se srušio i pritom lakše ozlijedio dvije žene.

Ovo nije prvi put da je došlo do nezgode na ovom mjestu. No uza svu opreznost može u budućnosti doći do većeg ugrožavanja života ljudi.

Na Obali oslobođenja, kao ostaci iz dana rati još uvijek se nalazi zgrada koja strši na kolovoz ove obale i tvori drugo usko grlo na ovom frekventnom području. Međutim, ne radi se samo o položaju zgrade, već je kudikamo više zabrinjavajuća činjenica, što se ona nalazi u tako trošnom stanju, da se njen zapadni zid svakog časa može srušiti. Napukline na ovom zidu su takve da uslijed kiša i vjetrova jednog dana može doći do katastrofe. Ako postoji hitnost kod rješavanja nekih sličnih problema u gradu, onda je iznad svega hitna intervencija oko uklanjanja ove kuće. J. Celar

Metal naših dana

Od svega 3.000 tona godišnje u predratnim godinama proizvodnja aluminija u našoj zemlji popela se danas na preko 20 milijuna tona. Međutim, unatoč prema klasičnim vrstama građevinskog materijala, danas još uvijek aluminij nije našao široku primjenu u građevinarstvu. Pa ipak s onim što je dosad u tom pogledu postignuto možemo biti zadovoljni.

Osim što se aluminij upotrebljava za gradnju hangara, tvorničkih hala i krovnih pokrivala, ovaj metal uvelike se primjenjuje u gradnji reprezentativnih objekata u našoj zemlji. Tako je s uspjehom primijenjen kod gradnje zagrebačkog nebodera, čiji je

gotovo sav vanjski dio od aluminija, a dobrim dijelom upotrebljen je i na novogradenom Domu JNA u Šibeniku. Posebno pak u građevinarstvu teži se k serijskom načinu proizvodnje, naročito kod izrade prozorskih okvira, vrata i slično.

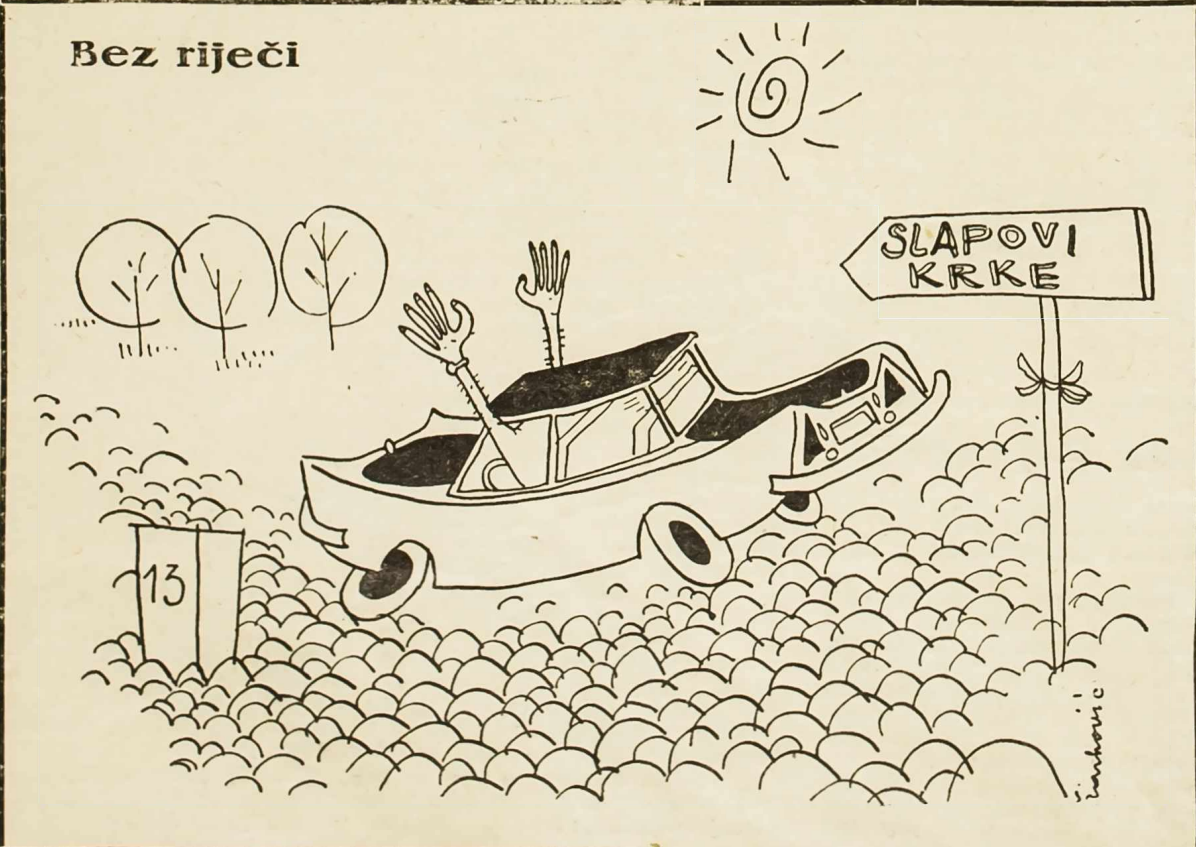
U posljednje vrijeme i kod nas aluminij nalazi sve veću primjenu u arhitekturi. Jedan takav objekt u našoj zemlji izgrađen je u Valjevu, gdje je aluminij došao do izražaja kod gradnje spomenika palim borcima. U brodogradnji se također sve više upotrebljava, naročito kod gradnje nadpalublja. Ovdje dolazi u obzir specijalna legura načinjena od aluminija i magnezija. U avion-

skoj industriji aluminij se upotrebljava kao legura zajedno s magnezijem i bakrom, čija su svojstva gotovo slična čeliku.

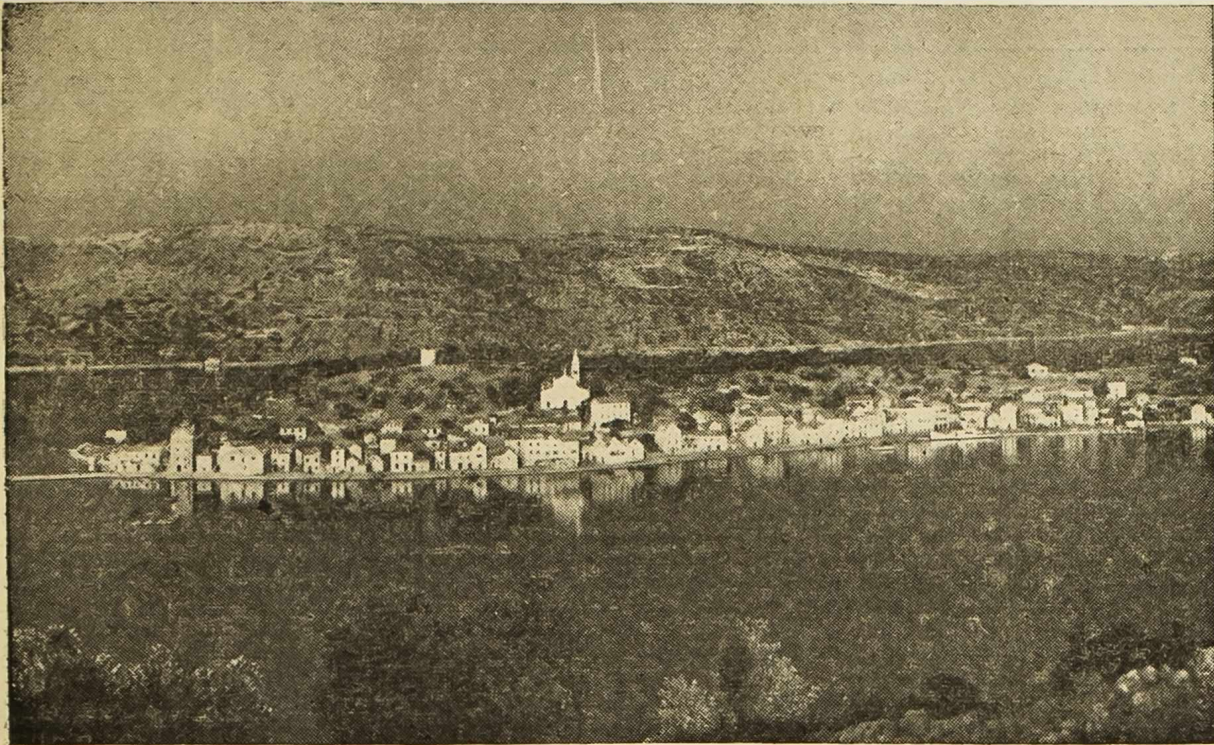
U željezničkom i autobusnom saobraćaju aluminij se mnogo primjenjuje. Naročito veliku primjenu doživio je ovaj metal kod ambalaza, ne samo u kemijskoj, prehrambenoj i duhanskoj industriji, već i u pakovanju lijekova. Aluminijske folije u tom pogledu pokazale su specifične osobine. U prvom redu čuvaju kvalitet i sprečavaju kvarenje artikala za duže vrijeme. U novije doba, naročito izvan naše zemlje, aluminij se sve više primjenjuje u mostogradnji i kod gradnje atomskih centrala. Sličnu primjenu ima u posljednje vrijeme i kod uređaja za navodnjavanje zemljišta. Najveću primjenu ipak ima u domaćinstvu (namještaj, stolovi i stolice). Ovdje dolazi naročito do izražaja težnja da se korisno uskladi s udobnim.

Budući da aluminij ima mnoge prednosti pred klasičnim materijalima koji su se dosad upotrebljavali ne samo u građevinarstvu već i u ostalim oblastima, to je sasvim logično da on danas nalazi na sve veću primjenu, a što dosad nije i šire primijenjen, razlog leži u prvom redu u tome, što je još uvijek dosta skup. Isto tako kapaciteti prerađivačke industrije oskudijevaju sirovinama. Poznato je, naime, da je jedna naša tvornica mogla »progutati« gotovo cjelokupnu godišnju proizvodnju ovog metala. Takvom stanju umnogome pridonose disproporcije koje još uvijek vladaju između elektroenergetskih kapaciteta i tvornica aluminija. Pomanjkanje iskustva, kadra i mladost ove industrije objektivne su teškoće, ali ih ona uspješno svladava i prati razvoj cjelokupne privrede, što između ostalog potvrđuju i uspjesi tvornice lakih metala »Boris Kidrič« na Razinama. (jj)

Bez riječi

Pogled na Rogoznicu

Pismo iz Rogoznice

Turizam i ribarstvo

Od mnogih naših gostiju-turista često se može čuti: »Došli smo u Dalmaciju, ali se gotovo nismo okusili ribe«. Rogoznica je jedno od rijetkih mjesta gdje se češće može dobiti dobra riba, ali više nije ni ovdje kao što je nekada bilo. Gosti iz Zeljezničkog odmarališta žalili su se da su u toku svog boravka u Rogoznici samo dva puta imali ribu na svom jelovniku. O cijeni ribe bolje da ne govorimo jer je ona često skuplja nego što je u Zagrebu ili Beogradu.

Jedan stari ribar govorio je: »Jeste da nema ribe, ali nema više nikakvog ni reda u lovljenju ribe«. Prošao je 15. august kada prestaje lov na jastoge, ali toga se nitko ne pridržava. Jastozi se javno i dalje love. Ranije je to bilo strogo zabranjeno i čini mi se da smo tada te odluke više poštivali. Ili na primjer lov migavicom i malim traticama. Danas se više ne zna kada se smije loviti i gdje. Zalosno je vidjeti kada ribar istegne migavicu, a ne uhvate ni kilogram prave ribe. U mreži se nađe nešto vrlo sitne ribe koja bi za izvjesno vrijeme porasla i, naravno, imala znatno veću vrijednost.

Koji je tome razlog i što bi trebalo poduzeti?

Jedan od razloga ovakvog načina ribolova jest slab ulov plave ribe i potreba da se ipak nešto uhvati i na taj način živi. Ima i neshvaćanja štetnosti takvog ribolova. Osim toga, ne postoje precizni i strogi propisi o ribolovu, a ukoliko oni i postoje njih se nitko ne pridržava jer nisu praćeni određenim sankcijama. Mislimo da je došlo vrijeme da se ni ribolov ne smije prepuštiti slučaju i ribarskoj sreći, već da moramo preći na uzgoj ribe naročito na pojedinim punktovima i pogodnim uvalama gdje će nam ribolov prvenstveno služiti kao dopuna turističke privrede.

Rogoznička uvala nekada je

bila poznata po bogatstvu raznovrsne ribe. Međutim, ako se nastavi ovakvim načinom lova ubrzo će mnoge ribe postati prirodna rijetkost. Da bi se to spriječilo potrebno je najhitnije poduzeti neke mjere. Moralo bi se donijeti posebne propise o lovu ribe u samoj luci, zatim potpuno zabraniti lov s malim traticama, ograničiti lov migavicama kako vremenski tako i na određenim mjestima. Osim toga, trebalo bi poduzeti i niz savremenih metoda uzgoja ribe a naročito poostrijeti mjere protiv »dinamitaša« koji nanose najviše štete ribolovnoj privredi.

U drugoj etapi trebalo bi rogozničku luku proglasiti ribarskim rezervatom i s Oceanografskim institutom u Splitu izraditi poseban program provođenja ove odluke, naročito u pogledu izgradnje umjetnog uzgajališta. Za tu svrhu mogla bi se koristiti uvala Stupin, Jezero ili druga pogodna mjesta. Savremenim metodama omogućilo bi se veći ulov što bi se pozitivno odrazilo i na standard rogozničkih ribara.

Zemljoradnička zadruga u Rogoznici, koja se bavi i ribolovom, prvenstveno bi morala poduzimati mjere u cilju unapređenja poljoprivrede i ribarstva i ona bi u svakom slučaju trebala da bude inicijator svih naprednih poduhvata na tom području. Trgovina nipošto ne bi smjela biti glavno zanimanje te zadruge.

Sve ove akcije morale bi da uđu u plan komune i da budu obrađene od stručnih službi, dok bi mjesna zajednica i društveno-političke organizacije pomogle realiziranje ovog plana. Samo na taj način može se još više podići standard naših mještana, a turistička privreda postat će zaista osnovna grana razvoja i procvata Rogoznice.

J. L.

Sjednica Općinskog komiteta SK Drniš

Temeljite pripreme - garancija uspjeha

Članovi Općinskog komiteta Saveza komunista u Drnišu prošlog su četvrtka raspravljali o pripremama za održavanje godišnjih konferencija u organizacijama SK i pretresali Prijedlog budžeta za 1963. godinu. O pripremama je referirao sekretar drug Jovo Mudrić.

Da bi se u cijelosti i što kvalitetnije ispunio plan godišnjih konferencija, koje treba održati do kraja januara 1963. prethodno će se održati odvojeni seminari sa sekretarima osnovnih organizacija i poduzećima, selima i sekretarima osnovnih organizacija

na teritorijalnom principu. U pripremama za održavanje godišnjih sastanaka je potreba veće angažiranosti članova Općinskog komiteta.

Izvjestaj o radu osnovnih organizacija SK treba da bude inspiriran zaključcima III i IV plenuma CK SKJ, a programi rada treba da budu sistematičniji, a ne samo puka formalnost koji su dosada, u većini slučajeva, ostajali »mrtvo slovo na papiru«. Stilu rada komunista o osnovnim organizacijama treba posvetiti osobitu pažnju i u referatu, a u tom smislu inicirati i diskusiju.

Da bi se podigla tehničko-organizaciona razina sastanaka, sekretarijati osnovnih organizacija SK pripremit će analize, a u buduću sistematično pratiti društveno političku aktivnost svojih članova. Proširenje organizacija, kažnjavanje — gdje se išlo iz ekstrema u ekstrem — brisanje iz članstva ne smiju biti zaboravljena na godišnjem sastanku. Princip rotacije treba ne samo objasniti nego i primijeniti u praksi. U rudarskim komitetima nastojati da se održati ravnomjerno odnos radnika i službenika, omladine i žena.

Zaključkom da osnovne organizacije održe svoje godišnje sastanke do 15., a rudarski komiteti do 31. I 1963. te usvajanjem budžeta za 1963. godinu zaključena je sjednica OK SK Drniš.

NOVA POŠTA U IDUĆOJ GODINI

Šibensko poduzeće PTT započelo je nedavno izgradnju moderne pošte u Kninu, koja bi trebala biti završena početkom iduće godine. Nova pošta bit će opremljena na suvremeniji način. Predviđa se postavljanje automatske centrale za grad sa 300 pristajalica i bolja povezanost s ostalim susjednim poštama.

U novoj zgradi koja će imati dva kata, osim poslovnih nalaziti će se društvene prostorije i stajni.

(J)

Svečano će se proslaviti Dan Republike u kninskoj općini

U Kninu i na čitavom području proširene kninske općine svečano će se proslaviti 29. novembra — Dan Republike.

Bit će organizirane akademije, brojne kulturne i zabavne priredbe.

Dan Republike i ove godine bit će svečano obilježen po školama i u pionirskim organizacijama, koje će tom prilikom izvršiti primjem novih članova u Savez pionira.

U Domu JNA u Kninu uz svečanu akademiju predviđeno je održavanje zabavne priredbe na kojoj će nastupiti renomirani pjevači iz Beograda.

I u Kistanjama se više obimne pripreme za proslavu Dana Republike. Nakon kulturne manifestacije, nastavit će se narodno veselje s plesom. Muzeičrat će članovi KUD iz Knina.

U vojnim jedinicama također će svečano biti proslavljen Dan Republike.

Pored kulturnih i zabavnih priredaba širom općine, uz narodna veselja bit će upriličen veći broj sportskih susreta koje organiziraju sportska društva i omladinski aktivni.

Organizacija prosvjetno-pedagoške službe u drniškoj općini

Prošlog petka održana je u Drnišu sjednica Savjeta za prosvjetu na kojoj se raspravljalo o pripremama za izbore novih školskih odbora, organizaciji prosvjetno-pedagoške službe u općini, investicionim ulaganjima u 1963. godini, imenovanju jednog člana u Savjet za prosvjetu novog splitskog kotara te rješavalo o prispjelim molbama i zastarjelim žalbama.

Dosađajući školski odbori, u većini slučajeva, nisu se afirmirali. Komisija za rad sa školskim odborima, nedavno formirana pri novom Savjetu za prosvjetu, izvršila je analizu i na ovoj sjednici dala sugestiju Savjetu da nove školske odbore sačinjavaju u prvom redu roditelji učenika, a da se u toku mandata članovi školskih odbora poučavaju i potpuno uvedu u složenu prosvjetnu problematiku.

Savjet je dao prijedlog Narodnog odboru općine o imenovanju 66 novih članova školskih odbora iz redova odbornika.

Novom teritorijalno - administrativnom podjelom ukinuti su dosadašnji zavodi za školstvo. Uputstvom republičkog Savjeta za prosvjetu pri općinama se osnivaju odjeli za školstvo i obrazovanje kao organi savjeta za prosvjetu. Savjet je zaključio da se u početku osnuje odsjek za školstvo i obrazovanje.

Raspravljajući o ovom važnom pitanju, članovi su Savjeta istakli svu ozbiljnost i odgovornost prosvjetno-pedagoške službe, naglasivši da bi u toj stručnoj ustanovi prosvjetni radnik morao da nađe odgovor na svaki problem.

U 1963. godini najvećih investicionih ulaganja bit će za dovršenje školskih zgrada u Unešiću i Drnišu te adaptaciju 11 najderutnijih škola u drniškoj općini. Izvor sredstava bit će doprinos općinski preiz, društveni fond za školstvo i vlastita učešća. Predviđa se i gradnja dvadesetak stanova za prosvjetne radnike.

U Savjet za prosvjetu novog Kotara Split imenovan je Ante Kasap, predsjednik drniškog Savjeta za prosvjetu.

Raspravljajući o prispjelim molbama i žalbama, Savjet je donio svrsishodna rješenja. (c)

U POVODU 20-GODIŠNJICE PIONIRSKJE ORGANIZACIJE

Grupa od 20 pionira, učenika osnovne škole u Kninu boravila je u Beogradu od 21. do 23. novembra, na proslavi 20-godišnjice od osnivanja prve pionirske organizacije. Kninski osnovni bili su gosti učenika osnovne škole »Oslobodioci Beograda«.

Za vrijeme trodnevnog boravka u Beogradu pioniri iz Knina zajedno sa svojim drugovima domaćinima prisustvovali su »svim priredbama koje su u današnje organizirane u našem glavnom gradu u čast proslave prve pionirske organizacije. Kninski pioniri su tom prilikom razgledali kulturne i historijske znamenitosti Beograda. (m)

Upoznavanje građana Knina s Prednacrtom ustava

GRADANI I PISMENO POSTAVLJAJU PITANJA O NOVOM USTAVU

Sve mjesne organizacije na području kninske općine obavile su značajan zadatak upoznavanja svojih članova i ostalih građana s Prednacrtom novog Ustava. Među brojnim pitanjima zapažena su ona o radu mjesnih zajednica, saniranju bujičnih područja, svojini i oblicima vlasništva, financiranju obaveznog osnovnog obrazovanja, radu i sastavu općinske skupštine i druga.

***

Plan Općinskog sindikalnog vijeća u Kninu na upoznavanju radnih ljudi s Prednacrtom novog Ustava, uspješno je proveden. U sindikalnim podružnicama privrednih organizacija i ustanova održani su diskusioni skupovi. Na postavljena pitanja o statutima radne organizacije, pravu na rad, rotaciji i reizbornosti, prijedlogu za izmjenu naziva »direktor« i ostalim, davali su objašnjenja kninski pravnici i ekonomisti.

OBJAŠNJAVANJE PREDNACRTA USTAVA U KISTANJAMA

U Kistanjama je, na zajedničkom skupu, članova kolektiva »Kistal«, poljoprivredne zadruge i osoblja željezničke stanice, održano predavanje o Prednacrtu ustava.

U auli Doma JNA u Kninu postavljen je sandučić u koji članovi Doma i ostali pripadnici JNA, kao i građani ubacuju listiće s pitanjima i prijedlozima iz raznih područja Prednacrta novog Ustava. Na sva postavljena pitanja organizirano je davanje odgovora i objašnjenja.

ODLUČIVANJE O PRISTUPANJU RADNIH LJUDI RADNOJ ORGANIZACIJI

U Tvornici vijaka u Kninu, prilikom diskusije o Novom ustavu, između ostalih postavljeno je i sljedeće pitanje:

U prednacrtu ustava, član 9. tačka 5 govori se o pravima i dužnostima radnih ljudi, pa i o odlučivanju o pristupanju radnih ljudi radnoj organizaciji. Da li će neposredno radni ljudi o tome odlučivati ili preko radničkog savjeta ili upravnog odbora?

Pitanje je interesantno za zbor radnika ekonomskih jedinica.

DISKUSIJE VEČERI O PREDNACRTU USTAVA

Ovih dana u Domu JNA održane su dvije diskusione večeri o materiji iz Prednacrta ustava. Diskusiju na temu »Oblici svojine i položaj radnih organizacija« je vodio potpukovnik Vaso Utić, a drugu iz ranih područja je vodio pukovnik Božo Šasić. Objede večeri bile su dobro posjećene. (m)

naši ljudi

U PRVIM REDOVIMA

Kada je urednik postavio zadatak da se povede razgovor sa jednim istaknutim omladinom, bilo mi je drago što je izbor pao na JAKOVA VUČENOVIĆA. Mislim da ga u našem gradu mnogi poznaju. Alko ga možda i ne poznaju lično, onda su zacijelo čuli o radu nekoliko omladinskih institucija u kojima on suraduje ili ih vodi. Jer, pored ostalog, drug Vučenić je pročelnik Tribine mladih, koja već nekoliko godina u okviru Narodnog sveučilišta veoma dobro radi. Prema tome nije nam bilo teško da razgovaramo s omladinom kojemu je mnogo poznato iz djelovanja omladinske organizacije i uopće života mladih u našem gradu.

Koji je zadatak Tribine mladih?

— Vjerujem i nije ih mnogo. Tu je prije svega škola, pa onda rad u omladinskoj organizaciji i omladinskim institucijama. A ono što preostaje provede se kako kažu. Volim da čitam, pa i tu »izgubim« dosta vremena. I, eto, kad već o tome govorimo, mogu reći: najdraži likovi iz književnosti su mi Mića iz »Pisme« Oskara Davča i Pavle Korčagin iz romana poznatog sovjetskog spisatelja Ostrovskeg »Kako se kalio čelika«. Vjerujem da oni mladom čovjeku mnogo govore i uvijek ponešto šapuću, vode ga i ispravnim putem. A onaj natpravnim šund po našim kioscima...

Znači da se na Tribini upriključuju raznovrsna predavanja?

— Takva je želja redakcije Tribine mladih. Buduše, sve to ponekad i ne ide tako lako, ali s onim što postizemo duboko sam uvjeren da možemo biti zadovoljni. Jer, da rečem, nema područja za koje mladi ljudi ne pokazuju interes, a da je to tako svjedoči i veoma dobar posjet gotovo svih predavanja što ih je Tribina do sada organizirala.

Da li ste, možda, ograničeni samo na rad u gradu?

— Praksa je pokazala da naša predavanja i na selu imaju dobar posjet. Ove godine još s time nismo započeli, ali se nadam da ćemo uskoro. Inače, pored centralne tribine radi i nekoliko ogranaaka po školama i nekim privrednim organizacijama. Taj broj ćemo uskoro povećati.

Po vašem mišljenju što nedostaje šibenskoj omla-

dini, bolje reći, što bi joj trebalo omogućiti da ima?

— Možda bi se moglo govoriti o više stvari. Međutim, ja bih se ograničio na samo jednu: omladinsku čitaonicu. Znam da o demu za sada ne može biti govora, jer to iziskuje velika materijalna sredstva, ali bi zato, uvjeren sam, trebalo poraditi da omladina dobije nekak kutak, gdje bi se mogla sastajati, uzdizati i kulturno i politički, a da bi za to dobro došla čitaonica — to je van sumnje.

Kako vi provodite slobodne časove?

— Vjerujem i nije ih mnogo. Tu je prije svega škola, pa onda rad u omladinskoj organizaciji i omladinskim institucijama. A ono što preostaje provede se kako kažu. Volim da čitam, pa i tu »izgubim« dosta vremena. I, eto, kad već o tome govorimo, mogu reći: najdraži likovi iz književnosti su mi Mića iz »Pisme« Oskara Davča i Pavle Korčagin iz romana poznatog sovjetskog spisatelja Ostrovskeg »Kako se kalio čelika«. Vjerujem da oni mladom čovjeku mnogo govore i uvijek ponešto šapuću, vode ga i ispravnim putem. A onaj natpravnim šund po našim kioscima...

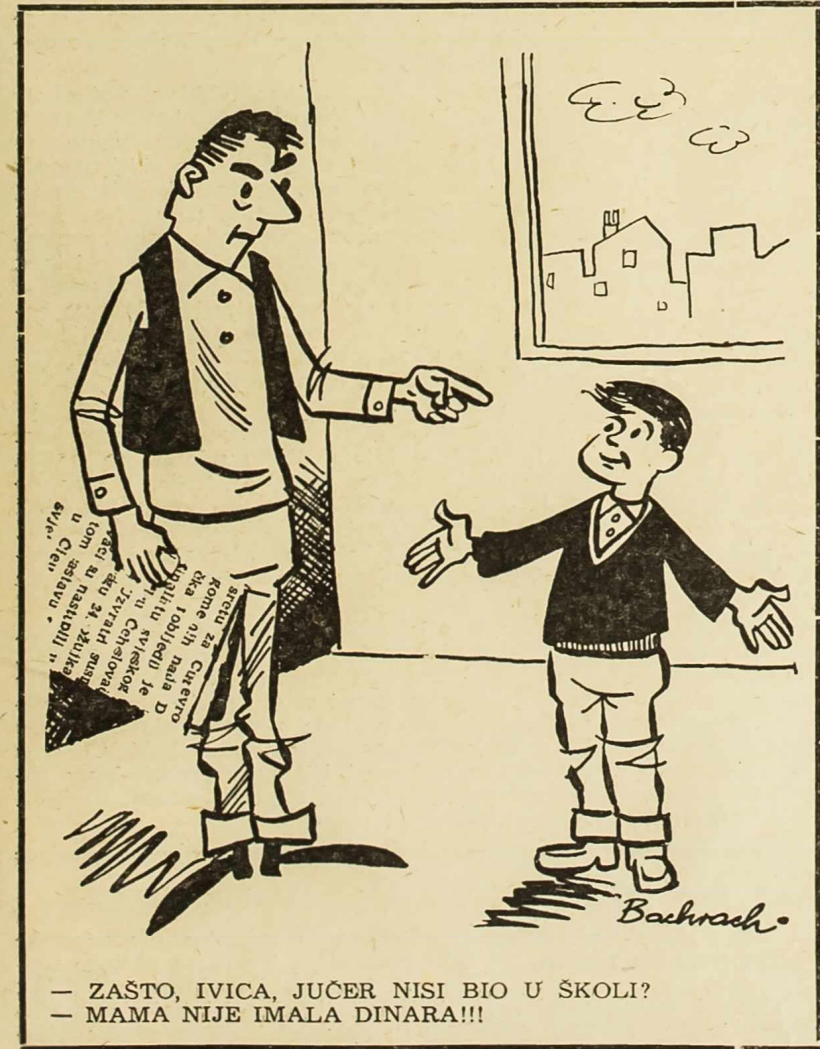
O čemu najradije razmišljate?

— Da budem iskren o onome što bih htio biti, a što i nije tako lako i jednostavno postignuti. Biti vrijedan omladinac i raditi za ovo naše današnje, socijalističko velika je sreća, ali i obaveza u isti mah. Od svakog posebno ovisi koliko će u tome uspjeti. Za mene je radost svakak postignuti uspjeh, a žaloste me propusti: moji ili drugih pokraj mene.

A razumijevanje starijih?

— Naravno, ono je neophodno. Mislim da ga i nalazimo, iako ma i na tom putu ponekad teškoća. Koliko ćemo ih i kako prebroditi — i to leži na nama. A rad je ono najvažnije. S njime se sve može postići.

— d —

— ZAŠTO, IVICA, JUČER NISI BIO U ŠKOLI?
— MAMA NIJE IMALA DINARA!!!

Razgovor s književnikom Vojinom Jelićem

U povodu Mjeseca knjige nedavno je književnik Vojin Jelić održao predavanje na javnoj tribini šibenskog Radničko sveučilišta »Srijedom u sedam«. Tema njegovog izlaganja bila je »Putovanja zbiljanja u oblasti književnosti«. U gradu je za predavanje vladalo veliko zanimanje naročito kod omladine. Tim povodom naš suradnik je književniku postavio nekoliko pitanja.

»Putujući književnosti« — ti uobrazavam, nitko želim davati mislite li možda na najnovija zbiljanja u oblasti književnosti kod nas?

— Ne može se govoriti o putevima naše književnosti ukoliko istovremeno ne govorimo o slijedu najpresudnijih zbivanja, a u razdoblju koje historičari nazivaju modernim vremenom. U tom slučaju potrebno je makar u najletimičnijem pregledu podsjetiti slušaoce s najzanimljivijim podacima o razvoju naše umjetnosti uopće, a posebno književnosti u posljednjih 100—150 godina. Razumije se, da to ni u kojem slučaju ne znači bilo zaboravljanje ili potežnjavanje bilo pojedinačnih ili grupnih ostvarenja naše ranije književnosti.

Što je slušaoce najviše zanimalo?

— Sigurno je da slušaoce najviše interesira niz tzv. problema iz savremene umjetnosti, posebno književnosti. Treba voditi računa o tome—posebno cijeniti i po mogućnosti ne razočarati njihovu pažnju i zanimanje, voditi računa o mladom čovjeku, a koji je, kako čujem, najbrojniji dio ove tribine. Osim toga meni je poznato da se u šibenskim srednjim školama, a to je posebne hvale vrijedno, čitaju i proraduju književna stvaranja gotovo svih naših suvremenika, pa tako i mladih pisaca. Iz iskustva i ranijih susreta s đacima ovdašnjih škola uvjerio sam se da su im i to kako dobro poznati: Davičo, Marinković, Kaštelan, Segedin, Čosić, Božić, Kaleb i drugi naši suvremenici. Zatim treba istaći njihovo poznavanje književnog opusa naših korifeja Krležu i nobelovca Andrića.

Prema tome, potrebno je govoriti i pokušati u izvjesnom pregledu ocrtaći uzrečenost svega onoga što je karakteristika umjetničkog života i stvaranja u nas posljednjih 15—20 godina. Slušaocima, vjerujem, zanima da od pisca čuju bilo stavove, ili samo natuknice o svemu onome što je sadržano na relaciji »dirigovka-modernizam«. O tome nije lako ni jednostavno davati sudove, nije jednostavno ni improvizirati—možda je u ovom slučaju jedino moguće: nešto glasnije razmisljati u svjetlu onoga da, osim o angažiranosti pisca, ni-

— ti uobrazavam, nitko želim davati mislite li možda na najnovija zbiljanja u oblasti književnosti kod nas?

— Govore da ste plodan pisac, da li ste što nova pripremili za čitalačku publiku?

— Prije nego odgovorim na ovo pitanje, morao bih vam kazati, da neki ljudi čak umiju isticati svoju posebnost marljivost. Ali marljivost ne znači ujedno i literaturnu

Uz Mjesec knjige

Nastavak i proširenje aktivnosti

S obzirom na činjenicu da su na području Hrvatske različiti vidovi manifestacija u povodu Mjeseca knjige prilično zakasnila. Savez ustanova i organizacija za širenje knjige NR Hrvatske predložio je prosvjetnim vijećima da se Mjesec knjige produži do 31. prosinca. U svakom slučaju produženje ove značajne akcije omogućit će još jaču afirmaciju knjige na širem područjima preko različitih izložbi, predavanja i otvaranja biblioteka i čitaonica.

Da bi nekako stimulirao i pomogao novoosnovane biblioteke Savez je odlučio da na kraju akcije dodijeli 10 nagrada u visini od 200.000 dinara. Tu pomoć dobit će one knjižnice koje se otvore i počnu raditi u toku Mjeseca knjige i imaju uvjete za dobar i stalan rad i ispunjavaju sve uslove predviđene u Zakonu o bibliotekama (povoljne prostorije stručno osoblje i osiguranje materijala). Pored toga Savez će podijeliti velik broj specijalnih sandučeta za pokretne biblioteke onim knjižnicama koje se uspješno bave propagiranjem knjige i razvijanju pokretnih biblioteka.

U svim tim aktivnostima na području svake općine trebale bi glavnu riječ voditi matične biblioteke, čiji su ogranci sve ostale knjižnice na terenu. Međutim, ni do danas kod

Vojin Jelić

kvalitetu. Ne znam da li je to možda i izvjestan znak fizičkog starenja — nisam ni izdaleka zadovoljan s onim što sam do sada napisao. Čini mi se da sam tek sada nekako zreo da se poslije toliko godina — koje bi mogao nazvati vremenom priprema—pohrvati sa nekim željama i konačno počnem oblikovati neke knjige o kojima davno sanjam. Nije isključeno da će mi u tome pomoći i neki moji dosadašnji pokušaji i eksperimenti, radi kojih sam proživio prilično i gorkih časova.

Nedavno sam završio rukopis, jedan mali roman s dosta autobiografskih crta, roman o čovjeku, vremenu i ljubavi, vremenu usamljenosti — roman o izgubljenom dnevniku, koji mi je sam nametnuo naslov »B o g a t k a o t u g a«. Inače već duže vremena pokušavam srediti rukopise i stvoriti nešto za najmlađe čitaocce (ujedno i za roditelje). Ne znam, čini mi se, da me moja kronična bolest eksperimentiranja ponovo i u ovom slučaju dobrim dijelom drži u svojim rukama. Ali, o svemu tome još je prerano govoriti.

Nešto o kritici?

— Ma koliko govorili da smo ravnodušni na kritiku, ma koliko pokušali da je ponekad omalovažimo — treba cijeniti njene napore. Bio bih posebno sretan (ne uobrazavam da je to samo moj glas) kad bi kritika uspijevala uvijek (ili bar u većini slučajeva) da prevaziđe neke naše uskosti i grupiški način pristupa djelu. Uostalom, umjetničkoj kvaliteti nitko ne može ništa oduzeti ni dodati, a vrijeme i ljudi jedini su svjedoci o vrijednostima, nepotkupljivi su baš zato, jer su vrijeme i čovjek — sama i najčistija povijest i suvremenost.

JO —

Vladan Desnica:

Gola kosina pod pokrovom škratog potplaniškog snijega kroz koji tu i tamo stiši nepotpuno zavijen grabov panj, smreka ili kamen. A za tom gluhom udolinom naslućuje se pruga, za ovom treća, i tako redom, do na kraj svijeta i do konca vremena. Gluha, beskraja bijela puš, talasasto uvijanje ploha mrtve zemljine kore, kao u vrijeme postanja.

A dan kratak i siv. Mrtva površina vremena što se stere jednolično, a za njom druga, i treća, jednako kao i površine zemljine kore — geološko doba zemlje.

Za malom četvrtinom prozora, nisko mrgodno čelo čovjeka i oči koje zure, bez određene misli, bez riječi, i tu pustinja prostora i tu pustinja vremena — dvije pustinje koje kao da se suču ispod njegovog niskog čela i steru u beskraju.

Krovinjare zaseoka, na pola puškometu, usjele u zemlju pod pokrovom snijega, a ni iz jedne jedine ne izvija se pramičak dima.

I hvata se noć. Noć koja se začinje rano, odmah poslije ručka, i koja se dugo sprema i rađa — duga, bezvremena, geološka noć.

Školska jednorazredna zgrada s učiteljskim stanom, na osami — bijela kocka na bijeloj ponjavi potplaniške kosine, a na katu, za staklom prozora, on, u čizmama i sa šubarom na glavi, sav obrastao u bradu, niska, uporna čela zuri u gluhi dol, u to mutno začinjanje noći. U kuhinji, koja gleda na suprotnu stranu svijeta, bešumno, plaho kretanje žene. Pustoš. Tek jedan ili dva puta u mjesecu prođu kroz selo dva žandara, s bajonetom nataknutim na cijev. On ih prati pogledom motreći neće li se osvrnuti natrag, prema kuhinjskom prozoru, i odahne tek kad svjetlacavi vrhovi njihovih bajoneta utonu u dalji iza prijevaja.

Druga godina službe u Medvidoj, po kazni.

Šarasta kutijica

Zbog otpornosti i tvrdoglavog rogožarenja. Lani u proljeće, prvi posjet koleginici u Birovcu — šestnaest kilometara — i otada pod niskim čelom stalna, opora, gotovo neprijateljska misao na nju. Bljedunjava, svjetloplava žena, kao isprana, s tihom poniznošću mesa i s iznenadnim, neslučenim obilnima i bijelim mekoćama što bljesnu pod naoko ravnom, daskastom vanjštinom, žena koja tom svojom stidnom bježljivošću zavarava i draži. Žena koja se bez kraja podlaže i daje, a opet kao da se nikad svakolika ne preda. Lani u zimu dovukao ju je k sebi u Medvidju. Namjestila je svoje mjesto u Virovcu bez promišljanja i bez kajanja. Otad živi u njeja. I ne pita da li kao buduća žena, kao suložnica, kao sluškinja — svejedno! A stvar se, izgleda, mnogo ne tiče ni školskog nadzornika. Žive oskudno, oboje o jednoj plaći. Njih dvoje — i puštoš. I ljubomora.

Razdražuje ga to njeno pokorno podavanje koje ne može da se potpuno i do kraja jedo. I on kopa i kopa, raskopava po njoj i traži jedno konačno zadovoljenje, jednu konačnu zasićenost. A to konačno zadovoljenje i ta konačna zasićenost nikako ne nastupaju. I odatle — ljubomora. I, u traženju tog nečeg konačnog, u pomami tog ispijanja do samog dna (u kome jedino leži sigurnost i oslobođenje od robovanja) — naziva

mljama nepotpuno zavijenog grabavog grmlja i smreka. Žena od vremena na vrijeme zaviruje u kuhinjsko prozorče dok najzad ne spazi na stromo bijeloj padini iza kuće sitnu spodobu žgoljave Marte kako migolji uz brijeg, pogrbljena, presumičena od navike na breme drva, slična bubi-mari. Zivnu. Stara im Marta, sa samog kraja sela, dva ili tri puta u nedjelji donosi kajmak i jaja. Četvrtkom, u pazarni dan, odlazi u varošicu udaljenom dvadeset i dva kilometra i na sebi odnese naramak drva da proda, a usput kupi za učitelja što joj naruče. Jer učitelj ne side u varošicu pa dva, po tri mjeseca; iz nekog prkosa, iz nekog neizvjesnog otpora, u znak nekog neizvjesnog dometništva. A žena nije bila u njoj otkad je prešla k njemu u Medvidju. Juče je dugo šuškorila s Martom u ledenoj praznoj prostoriji u prizemlju. Marta je pažljivo slušala upinjući se da razumije i utvrdi i klimajući glavom kao da se u sebi prelišava.

— ... »To ćeš naći u Maksima Batince, znaš, u onoj velikoj radnji na čošku pijace. Ta znaš Maksima! ...

— Znam, jadona, znam! Kako ga ne bi znala! — uvjeravala je Marta, ali još nije pravo shvaćala narudžbu.

— Reci za učiteljicu. I plati koliko bude ... Upamti, kaži mu: onakvog kakvog je učiteljica iz Birovca otprije kod vas uzimala. To ti je kao neki mali sapunčić, evo ovolišni, u okrugloj kutijici. Cekaj čas, sad ću ti pokazati ...

Otvri gore u sobu i donese praznu apotekarsku kutijicu.

— Evo ovakva kutijica, samo što je ljepša, šarasta, na cvjetice. A kad otvoriš, u nojoj ovolika okrugla pločica, crljena ... Znat će Maksim, samo mu reci: za bivšu učiteljicu iz Birovca ...

Sad je žena izgledala sporo primicanje pogrbljene bube-mare po snježnoj ponjavi. Side ne-

čajno pred kuću da je predsusretne, pa je uvede u onu ledenu praznu prostoriju u prizemlju. Sapultale su. Marta izvuče ispod pregače šarastu kutijicu. Žena bljesnu.

— Jedva sam ti je zabavila, čerče! ... uvećavala je Marta zaslugu.

— Andelka! ... gmnju prijek glas odozgo, kroz ogoljele letvice stropa s kojih je opala žbuka. — S kim to šuškaš?

S Martom, s Martom! ... pretrnu žena. — Evo me odmah ...

Skrije kutijicu duboko u džep musave veste, brzo otpremi stariću i ustruče uza stepenice. Zadržava se neko vrijeme u kuhinji premećući ovlaš sude, pa kad vidje da je čovjek ne prizva k sebi, otušlja se u krajnju sobu u kojoj su čuvali zimnicu i gdje je na bijelom zidu visio komad razbijena ogledala.

— Andelka! ... podviknu opet čovjek, s podzorenjem u glas.

Ona izide preda nj, nesigurna. Motrio ju je bez riječi, ispitljivo. Zatim ispruži srednjak desne ruke, mirno, kao prema mrtvom predmetu, prede joj njime po obrazu, ogleda ga, pa razvuče po rubu stolnjaka i uoči trag crvenila.

— Kurvo! ... prosikta kroza zube i izmahne rukom. Ona se zguri podiže savijen lakat da zaštiti lice, ali bojažljivo. Dva teška šamara padoše joj na obraze i zatreptaše joj bjelkaste trepavice.

— Kurvo! ...

Spopade je za ramena i prodrma.

— Izbit ću ti ja iz glave sve, razumiješ li, sve ... — podvlačio je tu riječ s nastojanjem da je naduva smislom.

Iz džepa joj ispade šarasta kutijica. On je sa slašću razmrvi čizmom. Na podu ostade razgažena pločica rumenila.

Drmsuao je njome kao mladom voćkom s koje truni jabuke. Nespretna, u bakandžama i u debelim domaćim dokoljenicama u kojima su joj noge izgledale bezoblične, kao dvije cjepanice, klatila se amo tamo igrajući oko njega neki rasklimani drveni ples. Tad je dohvati za nadlaktice i osjeti pod rukama meko, podatno meso koje je dobro poznavao i kome kao da je i kroz grubu vunu osjećao bijelinu glatko izvajanih oblika što se pretvorno kriju pod naslagama odjeće. Taj dodir razbudi mu nagao prohtjev, i nagao bijes zbog robovanja tom prohtjevu. Čušne je još jednom i odgurne od sebe.

— Odlazi! ...

Prilapio novu »Dravu« i opet stade uz prozor. Zurio je u bijelu, gluhu udolinu za kojom se naslućuje druga, za njom treća, i tako do na kraj svijeta i do konca vremena. U kuhinji tajac. Tišina suza bez glasa. A malo kasnije, začu se krckanje krhkih grančica pod Andelkinim tankim bijelim prstima. Ložila je vatru za večeru.

Noć je polako nadolazila, bez žurbe, sigurno, sa svješću da će dugo i nesmetano carstvovati. Duga, beskonačna noć, kad čurene krovinjare zaseoka utonu u san i otisnu se još dalje, a oko učiteljske kuće zavladala pojas bijele puštoš u kojoj se kadkad obazrivo spušt kurjak. Gluha medvidska noć sred koje se, u uzaludnom zagrljaju jetkog milovanja i tupe sitosti, čovjek i žena straćavom i traže.

U Drnišu osnovan tečaj za radnike u trgovini

U Drnišu je počeo rad jednogovinskog poduzeća »5. novembar« trgovini. Tečaj organizira Ekonomska škola u Drnišu, a za pomoć splitskog Centra za stručno obrazovanje kadrova u trgovini. Tečaj polazi 35 radnika iz trgovačke računice i ekonomske geografije. Troškove nastave snose trgovinska poduzeća u Drnišu, a i sami polaznici, koji će na kraju polagati ispit za zvanje visokovkvalificiranog radnika u trgovini.

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA

Srijeda, 28. XI Nema predavanja Srijeda, 5. XII — Afrika koju ne poznajemo (putne impresije). Predavač: Ivo Braut, reporter «Vjesnika».

Dvotana Društvenog doma. Početak u 19 sati!

NARODNO KAZALIŠTE

28. XI — SVEČANA AKADEMIJA povodom Dana Republike. Početak u 20 sati.
28. XI — H. Schubert: S NAJBOLJOM PREPORUKOM — gostovanje u Kninu
29. XI — PIONIRSKA PRIREDBA — početak u 10 sati
29. XI — P. Andrić - Kerečki: SLUČAJ THOR — premijera (u 20 sati)
30. XI — H. Schubert: S NAJBOLJOM PREPORUKOM — (u 20 sati)
1. XII — P. Andrić-Kerečki: SLUČAJ THOR — (u 20 sati).
2. XII — H. Schubert: S NAJBOLJOM PREPORUKOM — za JNA (u 9 sati)
2. XII — B. Čopić: VUK BUBALO — (u 20 sati)

KINEMATOGRAFI

«TESLA»: premijera francuskog filma TKO STE VI MISTER SORZ — (do 30. XI)

Premijera engleskog filma — OPTUŽENI STE, OSKAR WILDE — (1-4. XII)

Njemački film — UBICE SU MEĐU NAMA — (5-6. XII)

«20. APRILA»: premijera francuskog filma — TAKSI ZA TOBRUK — (do 30. XI)

Premijera sovjetskog filma — TIGROVI PUTUJU — (1-3. XII)

Premijera domaćeg filma — STEPENICE HRABROSTI — (4-6. XII).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 30. XI — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 1-7 XII — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Goran, Stipe i Frane Dulibić; Ivica, Nikole i Anke Pačić; Zoran, Zihomira i Milke Mladenovski; Zoran, Žarka i Viselke Trklja; Boris, Milutina i Zdravke Roš; Nevena, Blaža i Ive Knežević; Vesela, Luke i Kate Arambašić; Neven, Luke i Mande Đaković; Ljiljana, Ive i Zorke Koštan; Joško, Ante i Jake Skelin; Silvana, Mije i Aleksandre Buva; Petar, Jose i Ane Skorić; Boris, Vjekoslav i Marte Savić; Gordana, Luj i Danke Sučić; Davorica, Kerste i Milenke Perković; Branka, Gliša i Bosiljke Dragović; Dijana, Radomira i Milene Šupe; Neven, Rade i Nevenke Španija; Danica, Kerste i Janje Šupe; Verica, Vojislava i Anke Šoda; Vlatko, Paške i Marice Slavica; Joško, Pavla i Danice Kaleb-Dumić; Vršnja, Frane i Vesne Ukić; Dunja, inž. Mate i Stefanije Zorić; Darko, Jakova i Biserke Matas; Branka, Čedomira i Božice Subotić; Josip, Vice i Ilone Jurković i Nataša, Ante i Marije Dadić.

VJENČANI

Petković Ante, tokar — Petković Vica, službenik; Vrbičić Tomislav, limar — Junaković Blaža, službenik; Kronja mr. ph. Mate, farmaceut — Romić Katarina, zdrav. tehničar; Makelja Paško, strojobravar — Ferrara Senija, službenik; Šupe Vlade, službenik — Zorić Radojka, službenik; Belamarić Paško, službenik — Antunović Gordana, službenik; Radović Filip, pomorac — Grbelja Marica, domaćica i Matković Neven, student prava — Mutavdjić Mirjana, student filozofije.

UMRLI

Ilijada Marija pok. Ante, 83 godine; Gajtan Ika rođ. Sinovčić, stara 86 godina; Kale Andrija pok. Fabijana, star 54 godine i Čunurija Đurađ pok. Nikole, star 72 godine.

IZ NAUČNE BIBLIOTEKE

Preporučujemo:

IZ BIOLOGIJE:

B. Heuvelmans: Fantomi životinjskog carstva
Natzmer: Tajni život prirode
Keller: Porijeklo i razvoj života na zemlji

IZ ETNOGRAFIJE:

Lips: Knjiga o Indijancima
Huxley: Prijazni divljaci
Putnam: Madami, Među Pigmejcima u Kongu
Mazière: Tikijevo otočje

IZ HISTORIJE KP JUGOSLAVIJE:

Marković - Ristović: Pred nepriznatom sudom
Stanković: Borbeni put SKOJ-a
Rajčević: Studentski pokret na Zagrebačkom sveučilištu 1918-1941. Četrdeset godina - Zbornik sećanja aktivista jugoslavenskog revolucionarnog radničkog pokreta

KONCERT «ESTRADE» IZ ZAGREBA

Nakon svečanog otvaranja novi Dom JNA odmah će početi da organizira razne priredbe. Tako će već 1. XII u 18 i u 20 sati biti održani koncerti uz učešće članova Radio-televizije Zagreb i «Estrade». Između ostalih u izvođenju programa sudjelovat će: Nela Eržanić, Jasna Benedek, Toni Kljaković, Ivica Šerfezi, Vice Vukov i drugi. Konferancu vodi Josip Sudar.

Ulaznice za koncerte mogu se dobiti u poslovnicu novog Doma JNA.

Kazališna premijera

„Slučaj Thor“

Idućeg četvrtka, na Dan Republike, dat će se prva predstava drame »Slučaj Thor« od Petra Andrića - Kerečkog. Režiju tog komada ima k. g. Milenko Misailović, a scenograf je k. g. Petar Zrinski.

Publici će se u ovoj drami predstaviti Mira - Rajner-Balin, Zlatko Stefanac, Veska Maričić, Saša Binder, Josip Vikario, Bora Glazer, Neva Belamarić, Milenko Vesnić, Albert Druetter, Aleksandar Sokolović, Krešimir Zorić, Marko Stanić, Branko Matić i Mirjana Nikolić.

Kozerija

Dakle, riječ je o knjizi. Ja mislim da joj i mi možemo posvetiti barem neku malecnu pažnju kad je u jednoj jedinog godini koja ima 12 mjeseci dobila za svoje potrebe cijela dva mjeseca. To sigurno znači da ima dobre veze, ali kako iz daljnega slijedi, nije istina.

Treba odmah naglasiti da knjiga ima vrlo burnu sudbinu i da je mnoge upropastila. U početku knjiga uopće nije postojala, ljudi su bili sretni i dugo su živjeli. Ali jednog dana neki pračovjek je na lijevu nogu izišao iz pećine, počeo nešto usijecati u veliku kamenju ploču i tako je nastala prva knjiga. Prvo pismo bilo je klimasto, ali budući da se klinom izbija, stigli smo danas dotle dokle jesmo.

Inače knjiga je oduvijek bila teška i skupa stvar. To su iskusili naši preci koji su odnosili i donosili molbe i rješenja ispisana na kamenim pločama. A papirus je toliko bio skup da su ga mogli upotrebljavati samo faraoni. Izgleda da su oni zbog toga i izumrlili.

Knjiga je mnogo zarazila svijet. Zato je kriv Gutenberg. On je izumio štampariju, a prije njega pisali smo »ertama i re-

Da li je moguć slobodan izbor liječnika?

Građanima se uskraćuje njihovo pravo

Na jednoj sjednici Savjeta Medicinskog centra u Šibeniku donijeta je odluka: Slobodan izbor liječnika ne može se provesti na našem području, jer za to ne postoji kadrovskih a ni prostornih uvjeta. Od toga je prošlo dosta vremena. Da li je ova odluka pravilna?

Općim zakonom o organizaciji zdravstvene službe kazano je: »Građani slobodno biraju liječnika i odgovarajuću zdravstvenu ustanovu koji će im ukazivati medicinsku pomoć ili drugi vid zdravstvene zaštite.« Naš republički zakon o organizaciji zdravstvene službe potvrđuje to načelo. Proizlazi, dakle, da reguliranje toga pitanja nije ostavljeno na volju zdravstvenim ustanovama, već je ono građaninu zagarantirano kao svako neko drugo pravo, kao godišnji odmor, porodijski dopust i slično. Ukoliko na pojedinim područjima postoje objektivne ili subjektivne poteškoće u provedbi ovoga prava, dužnost je svih odgovarajućih faktora, a u prvom redu zdravstvene službe, da otklone eventualne teškoće ili da ih učini manje zavisnim u praktičnoj provedbi slobodnog izbora liječnika odnosno zdravstvene ustanove.

ZAHVALA

Povodom smrti naše majke i nevjeste BAKAŠUN MARIJE UD. MARKA izražavamo iskrenu zahvalnost rodbini, prijateljima i znanjima, koji su nam izrazili svoje saučesće i koji su našu milu pokojnicu ispratili do zadnjeg počivališta.

Posebno se zahvaljujemo nastavničkom kolektivu Škole za opće obrazovanje radnika na poslanom vijencu te polaznicima škole koji su nosili vijence.

Ožalošćena kćerka i zet, zaove i djeveri

Povodom smrti naše drage nevjeste

MARIJE BAKAŠUN pok. MARKA

umjesto vijenca prilažu dječjem domu »Petar Grubišić« dinara 10.000 djevori Josu, Tonći, Frane, Vjeko Bakašun i zaove Anica Lavrić i Dragica Kosor.

Uprava doma darovateljima najtoplije zahvaljuje.

djelu svog osobnog dohotka. Međutim, između ostalih elemenata baš ovaj treba igrati odlučujuću ulogu u ostvarivanju osobnih dohodaka liječnika. Najzad to traže i novi principi financiranja i raspodjele osobnih dohodaka u zdravstvenim ustanovama koji se primjenjuju od 1960. god. Kroz slobodan izbor liječnika građani trebaju učestvovati na stvaranje dohotka zdravstvene ustanove i osobnog dohotka svakog zdravstvenog radnika. Na taj način slobodan izbor liječnika i zdravstvene ustanove postaje osnovica poslovanja zdravstvene ustanove i novog položaja zdravstvenog radnika, stvaranja novih odnosa u zdravstvu. Zadatak zdravstvene službe u pružanju zdravstvene zaštite građanima najbolje i najefektnije će se osigurati upravo onda ako se građanima dade mogućnost slobodnog izbora i liječnika i zdravstvene ustanove. Ovim će se osigurati veći utjecaj građana i drugih društvenih faktora na organizaciju zdravstvene službe i njezino unapređenje.

Postoje li kadrovske poteškoće za ostvarenje ovog principa kod nas? Pogledajmo, koga građanin može birati. U prvom redu može se slobodno izabrati zdravstvena ustanova. U Šibeniku, a tako i drugdje na našem području, zdravstvena ustanova je jedna. Može se međutim birati određena ambulanta bez obzira koji liječnik u toj ambulanti radi. Zatim se može birati liječnika opće prakse bez obzira na udaljenost ambulante. Treba omogućiti pravo izbora i liječnika u ambulantama privredne organizacije bilo da ga zabere radnik koji radi u drugoj organizaciji ili član porodice bilo sa kojeg područja grada ili mjesta. Isto tako radnik organizacije koja ima svoju ambulantu trebao bi imati pravo izbora i drugog liječnika, a ne samo onog koji radi u ambulanti te organizacije. Ukoliko ima više specija-

lista iste specijalnosti, trebao bi izabrati liječnika opće prakse u putiti bolesnika onom specijalisti kojeg zatraži bolesnik. Slobodno i bez upute liječnika opće prakse građanin bi mogao tražiti medicinsku pomoć u slučajevima kada nije potrebno posredovanje liječnika opće prakse, kao ginekologa, pedijatra, zubara i ostalih liječnika zbog utvrđivanja oštine vida.

Koga bi izabrao onaj građanin koji u mjestu stalnog prebivališta ima samo jednog liječnika? I ovome građaninu bi trebalo osigurati slobodno biranje liječnika i izvan svoga područja (i u Šibeniku). Međutim, u ovom slučaju osigurani bi sam trebao snositi putne troškove do izabranog liječnika. Bez obzira što bi se našlo još pitanja iz ove teme, pogledajmo na kraju možemo li mi prići slobodnom izboru liječnika i zdravstvene ustanove na našem području. Sigurno ima kadrovskih (manje prostornih) problema zdravstvenih radnika, naročito liječnika opće prakse, ali nam je jasno i to da zdravstvena služba provodeći ovaj princip neće u ukupnom broju građana primiti ni jednog građanina više. Znači radi se o raspodjeli građana odnosno o tome da li će se pojedinom liječniku opredijeliti veći broj građana nego što bi to bilo normalno za rad i obratno da se nekom liječniku opredijeli vrlo malen broj građana. Mišljenja smo da se ne treba plašiti ovog eventualnog pitanja. U prvom, naime, slučaju liječniku treba omogućiti rad u tolikom trajanju da može normalno raditi, dok u drugom slučaju treba pronaći uzroke slabog opredjeljivanja građana i te uzroke liječiti.

Zaključak se nameće, da treba što prije građanima omogućiti slobodan izbor liječnika i zdravstvene ustanove, a to mu je na koncu i zakonom zagarantirano.

I. Ramljak

Hiljadu očiju doktora Mabusea

ZAPADNO - NJEMAČKI FILM. REŽIJA: FRITZ LANG

Fritz Lang je 1922. režirao »Doktora Mabusea kockara«, 1933. je ovog manijačkog zločinca pokopao i napravio »Testament doktora Mabusea«, a 1960. poslije gotovo 30 godina, uskrnuo ga je u liku njegovog sina sa potpunom istim psihičkim deformacijama, sklonostima i metodama djelovanja, ali sa savremenim tehničkim sredstvima, koje izdašno koristi u svojoj ubilačkoj roboti. Tako je proveo sintezu jednog preživjelog tipa zločinca i moderne sredine. Naravno, teško je bilo očekivati od sedamdesetogodišnjeg Langa, usprkos njegovog avangardističke prošlosti, da će se služiti savremenim sredstvima filmskog izraza.

Film stoji čvrsto na klasičnim pozicijama univerzalnog žanra, jer sve tradicionalne zahtjeve tog žanra, misterioznost, akcija, napetost, uzbuđenost i tempo u potpunosti ispunjava ne primjećujući ni u jednom momentu logičnost zbivanja, toliko važna za ovaj žanr. A mi, gledaoci, više od toga nismo ni tražili, te nemamo razloga da ne budemo sasvim zadovoljni.

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: DENIS DE LA PATELIERE

Još jedan ratni film s izrazitom tendencijom. Četvorica francuskih vojnika-komandosa, nakon što su izvršili diverziju u Tobruku, vraćaju se svojoj jedinici, ali dugi i teški put kroz pustinju i komplikacije sa zarobljenim njemačkim oficirima izazivaju u njima različite refleksije i na kraju uvidaju svu apsurdnost rata i ubijanja, a jedini preživjeli nije više u stanju ni da se radije završetku rata, jer je opterećen mučnim uspomnama iz njega. S malim sredstvima, svega petoricu ljudi i jedna kola, u jednoj ličnom dekoru pustinjskog prostiranja, napravljen je ipak uzbuđljiv film, koji ni u jednom času nije dosadan, jer je pun akcija, unutrašnje i vanjske, kojom su zaokupljeni akteri, a preko njih i gledaoci. Lino Ventura, ovog puta bivši boksač i vojnik silom prilika, potvrdio je popularnost koju je stekao u ranijim kriminalnim filmovima, a i svi ostali su ostvarili brižljivo izradene i dotjerane likove, što je također pridonijelo zanimljivosti i vrijednosti filma.

SPANJOLSKI FILM. REŽIJA: CESAR ARDAPAN

Teško nam je pretpostaviti da oni koji su pravili ovaj film nisu imali pred očima prilike u sadašnjoj Španiji, a priča nepoznatog autora iz XVI vijeka samo im je poslužila kao paravan pred radikalnim cenzorima. Mali Lazarillo putuje po dru-

Vragolan iz Tormesa

Osuden je u potpunosti priznati način izvršenja ubojstva, ali kako je rečeno, sud nije prihvatio u potpunosti njegovu odbranu već je zaključio da je ubojstvo počinjeno u jarosti i velikoj razdraženosti koja je bila izazvana dugogodišnjom netrpljivošću. Pri izricanju kazne sud je poklonio vjeru okrivljenom da ga je starica izazvala da će ga prijaviti vlastima i luguaru, da ga je nazvala ustašom i lopovom. Osim toga uzeo je u obzir njegovu visoku starost i okolnosti njihovog međusobnog trajnog neprijateljstva, pa ga je osudio na četiri godine strogo zatvora. Za krivično djelo ubojstva, ma kakvim povodom ono bilo izvršeno, ne može biti opravdanja bez obzira kakve se negativne crte kod ubijenog eventualno nalaze. Zbog toga kazna za ovakvo djelo ima represivni karakter, ali ona nije samo to. Naprotiv, prevencija je jedan od bitnih elemenata svake kazne kojom se sud rukovodi i ovom prilikom a njega je glavna karakteristika da okrivljenog i druge odvratit od vršenja krivičnih djela. U ovom slučaju postojale su znatne olakšavajuće okolnosti, a duboka starost osudenog objektivno znači da će se u ovom slučaju i s ovom kaznom potpuno postići svrha kažnjavanja.

J. Čelar

81-godišnji starac ubio nevjestu

Nakon ovog učina stari Tomasovići je nestao, pa se neko vrijeme nije znalo gdje se nalazi. Međutim, kako je utvrđeno, on je odmah bio otišao u Skradin i tamo se prijavio Stanici Narodne milicije.

Okrivljeni Tomasović branio se na glavnoj raspravi, da je djelo izvršio u nužnoj odbrani. Naime, da ga je pokojna Anđelija prva napala, odgurnula i stala mu oti-mati kosir u namjeri da ga njime udari. On je, da bi to spriječio, hitro ustavši i sam udario stariju nekoliko puta bez namjere da je ubije. Sud nije prihvatio ovakvu odbranu već i s obzirom što je osuđeni bio daleko slabije fizičke konstitucije i dvadeset godina stariji, pa je isključeno da je on mogao tako brzo reagirati. Osim toga, osuđeni i tokom istrage nije uopće spominjao nužnu odbranu.

Međutim, u selu je bilo poznato da je pokojna Anđelija bila zle čudi, da se svima u selu svadala. Ustanovljeno je da je još za vrijeme okupacije prijavljivala osuđenog Savu Talijanima radi čega je on i bio zatvaran.

Sava Tomasović pok. Laze iz Smrdelja kojemu je 81 godina, nakon svade i međusobnog vrijeđanja ubio je 61-godišnju Anđeliju Tomasović ženu svog pokojnog brata. Događaj se odigrao 18. IX ove godine u Smrdeljima u blizini Kistanja.

Ovaj događaj, kojem su prethodili teški odnosi i mnogi raniji incidenti između ovo dvoje starih ljudi, odjeknuo je u čitavoj okolini i unio nemir u malo selo Bukovica, ukazavši na činjenicu kako ljudski odnosi dugogodišnje netrpljivosti mogu izazvati teške posljedice, koje završavaju nesrećom pa i smrću.

Neposredni povod ovom ubojstvu bila je svada koja je nastala oko toga da li je Savi Tomasoviću dopušteno brati drač u polju ili nije. Pokojna Anđelija priječila mu je to, obasipavši ga pogrđama i uvredama, optužujući ga da je lopov i da će ga prijaviti luguaru. Nakon toga, prema kazivanju osuđenog Tomasovića došlo je do fizičkog obračunavanja, nakon čega je on stariju udario kosinom nekoliko puta po glavi, dok je nije ubio.

Druga savezna nogometna liga Zasluzena pobjeda

ŠIBENIK - SLAVONIJA 3:1 (0:0)

Stadion »Rado Končara«. Gledalaca 1000. Strijelci: Nadoveza u 51., Aralica u 76. i Marinić u 72. minuta za »Slavoniju«. Sudac Ilić iz Zagreba.

»Šibenik«: Rančić, Friganović, Iljadica, Zepina, Zaja, Miljević, Stojić, Orošnjak, Nadoveza, Aralica, Rora (Marinić).

»Slavonija«: Molnar, Crnković, Gučmirli I, Rukovina, Lončarić, Petović, Karapanda, Stokić (Burger), Kasač, Gučmirli II, Verner. »Šibenik« je zaslužen pobjeđio ekipu osječke »Slavonije« u igri koja nije zadovoljila gledaoce. U prvih 15 minuta gledači su izveli nekoliko veoma lijepih kombinacija, ali one su obično završavale do linije kaznenog prostora. U tom razdoblju »Šibenik« je iznudio tri kornera koja su ostala neiskorištena. Rora i Orošnjak bili su u veoma povolj-

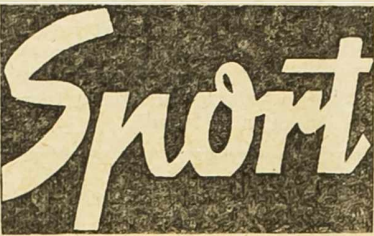
noj prilici da zatresu mrežu. Od 18. minute na nadalje gosti se oslobadaju pritiska, igraju u polju bolje i na momente ugrožavaju domaća vrata. Do kraja prvog dijela vidjeli smo nekoliko oštih udaraca koje su uputili Stokić, Kasač i Karapanda, ali i uspješnih intervencija vratara Rančića.

U nastavku gosti su i dalje igrali sa dvojicom puvučenih napadača s isturenim Gučmirliom i Kasačem. Ipak nije im uspjelo da sačuvaju neriješen rezultat, jer je već u 51. minuti Nadoveza iznenadio vratara Molnara, a malo zatim Aralica je postigao drugi zgoditak. Unatoč vodstvu domaćih gosti se nisu predali, već su pokušavali da dugačkim loptama ugroze protivničku mrežu. To je tako bivalo sve do 72. minute kada je Marinić trećim zgoditkom pokopao sve nade

Osječana. Pri kraju oni su nešto bolje zaigrali i u 83. minuti postigli počasni zgoditak.

U ekipi »Šibenika« najbolji su bili Rančić i Miljević u obrani, a Marinić u navalnom redu. Kod gostiju su zadovoljili Rukovina, Karapanda i Kasač.

Sudac Ilić nije imao težak zadatak i on ga je dobro obavio.

REZULTATI XIII KOLA

Šibenik - Slavonija 3:1, Famos - Split 6:0, Maribor - Varteks 1:1, Istra - Trešnjevka 2:1, Lokomotiva - Borovo 0:0, Karlovac - Rudar 3:0, Olimpija - Borac 3:1, BSK - Celik 2:2.

TABLICA

Trešnjevka	13	10	2	2	32:11	21
Celik	13	8	2	3	20:11	18
Istra	13	7	3	3	26:20	17
Slavonija	13	7	4	4	20:17	16
Olimpija	13	6	4	3	24:16	15
Varteks	13	4	5	4	16:12	13
Famos	13	5	3	5	21:19	13
Borovo	13	5	3	5	15:13	13
Maribor	13	4	5	4	16:16	13
Rudar	13	5	1	7	15:23	11
Šibenik	13	4	2	7	22:24	10
Karlovac	13	2	6	5	10:17	10
BSK	13	2	6	5	11:24	10
Lokomotiva	13	2	5	6	12:16	9
Borac	13	2	5	6	18:24	9
Split	13	3	3	7	12:25	9

»ŠIBENIK« - »DOŠK«
(podmladak) 3:0 (2:0)

U predigri utakmice »Dinara« - »DOŠK« susreli su se podmlaci »Šibenika« i »DOŠK«-a. Poslije nezanimljive igre pobijedila je iskusnija momčad iz Šibenika golovima Šprljana, Crnogače i Miškica.

Sudac Matić iz Knina vrlo slab. (c)

Dalmatinska nogometna liga

»DOŠK« — »DINARA« 2:2 (1:0)

Igralište na Podvornici. Gledalaca oko 800. Sudac M. Uzelac (Gospić). Strijelci Čular u 13. i T. Nakić u 87. za »Došk«, a Maglica u 47. i Urukalo u 76. minuti za »Dinaru«.

»Došk«: Čurković, M. Ožegović, S. Kravar, Kovačević, T. Nakić, Lapić, Bjeđević, Čular, T. Nakić, ing. B. Kravar, Petranović.

»Dinara«: Vučković (Godevac), Biserko, Knežević, Madžar, Klepo, Barišić, Petković, Urukalo, Šimić (Novaković), Vidović, Maglica.

Nedjeljna utakmica u Drišu bila je vrlo slaba manifestacija sportske vještine, a još slabija propaganda za kulturno vladanje. Od nekadašnjih tradicionalnih susreta timova iz susjednih gradova ostala je samo ona ružna

strana. Sjenku na zbivanja na Podvornici bacio je i sudac svojim slabim suđenjem.

Teškom greškom inače vrlo dobrog Vučkovića »Došk« je preko Čulara postigao prvi gol u 13. minuti.

Najuzbudljiviji prizor utakmice dogodio se u 32. minuti. Čular je prodro u šesnaesterac i Novaković ga ruši. Jedanaesterac tuče T. Nakić, ali lopta pogada desnu stativu. Kako se Vučković pri izvođenju udarca micao na liniji gola, sudac je odredio da se udarac ponovi. Sad puca Kovačević. Oštar udarac u desni gornji ugao Vučković je u lijepom padu skrenuo u korner.

Već dvije minute igre u drugom poluvremenu donijele su izjednačenje rezultata. Zgoditak je postigao Maglica.

Prilikom jedne smjele inter-

vencije Vučković se ozlijedio i tek poslije nekoliko minuta bolnog previjanja na голу, smije- nio ga je Godevac.

Prvu iskra u nervoznu publiku bacio je M. Ožegović kada je iza sudijinih leđa udario Maglicu. Igra od tada postaje oštra, a na momente i gruba.

Vodeći gol za »Dinaru« postigao je Urukalo u 76. minuti

Tri minute prije kraja »Došk« je izjednačio iz sumnjive situacije koju je i pomoćni sudac ocijenio kao ofsajd. Strijelac je bio T. Nakić. Igrači iz Knina su reklamirali, a sudac, koji je potpuno izgubio igru iz ruku, udaljio je iz igre Bjeđevića.

Kod »Dinara« najbolji su bili Maglica i Barišić, a kod »Došk«-a Čurković.

Sudac Milan Uzelac iz Gospića sudio je vrlo slabo. (c)

ZAVRŠENA NATJECANJA U KUGLANJU

U ovogodišnjim natjecanjima u kuglanju šibenskog podsaveza sudjelovalo je 8 ekipa: »Galeb«, »Šubičevac«, »Lokomotiva«, »Partizan«, »Zanatlija«, »Invalidi« svi iz Šibenika i knjski klubovi »Dizel-lokomotiva« i »Partizan«.

Borbeno partija (10) igrača: Već treću godinu prvo mjesto odnosi »Galeb«, drugi je »Šubičevac«, a treće mjesto zauzela je knjska »Diezel-lokomotiva«. Sva tri kluba sudjelovala su na prvenstvu Hrvatske. Tom prilikom »Galeb« je zauzeo 12. mjesto od ukupno 72 ekipe. To je prvi značajniji uspjeh tog kluba izvan Šibenika. »Šubičevac« je zauzeo 20. mjesto. Ni jedna naša ekipa nije se plasirala za prvenstvo Jugoslavije u kuglanju.

Mješovito 200 hitaca (6 igrača): U ovom natjecanju prvo mjesto zauzeo je »Galeb« a drugo »Šubičevac«. Oba su se kluba natjecala za prvenstvo Hrvatske ali nisu uspjeli da se plasiraju za daljnja natjecanja.

Pojedinci 200 hitaca: Prvo mjesto zauzeo je Franjo Bulat, član »Lokomotive«. Za prvenstvo Hrvatske plasiralo se pet igrača »Galeba«, tri »Šubičevca« i dva igrača »Lokomotive« ali nijedan nije stekao pravo sudjelovanja na prvenstvu Jugoslavije. Kup maršala Tita: Prvo mjesto na području Ku-

glačkog podsaveza Šibenik osvojio je »Galeb«.

U toku ove godine održan je veći broj prijateljskih susreta između šibenskih klubova i onih s područja naše republike. Ovakvu vrstu natjecanja trebalo bi i dalje održavati jer ona pridonose populariziranju i omasovljenju kuglačkog sporta. U ovoj godini također su organizirana kuglačka natjecanja u okviru radničke sportske djelatnosti. Jedna takva priredba organizirana je u čast 1. maja, a prvo mjesto je zauzela ekipa VP 9999, a drugo ekipa TLM »Boris Kidrič«. U natjecanju koje je održano u povodu Dana Republike prvo mjesto je pripalo ekipi »Velimir Škerpić«.

drugo poduzeću »Luka«, a treće ekipi Tvornice elektroda i ferolegura. Osim toga u kuglačkim natjecanjima sudjelovali su i naši invalidi. Tako je u prvenstvu invalida NR Hrvatske drug Galić zauzeo prvo a Stipe Bralić drugo mjesto, što predstavlja veliki uspjeh šibenskih invalida.

Kod organiziranja natjecanja u kuglanju ima velikih teškoća zbog nedovoljnog broja kuglačkih staza u gradu, a one koje postoje kod »Šubičevca« i »Lokomotive« potrebno je renovirati. Radi daljnjeg omasovljenja ovog sporta u našem gradu bilo bi svakako potrebno da se postojećim klubovima pruži materijalna pomoć.

M. Antunac

Ribarski kombinat „Kornat“ Šibenik

Svojim poslovnim prijateljima i radnom narodu

šibenske komune

č e s t i t a

DAN REPUBLIKE

Narodni odbor općine Šibenik

č e s t i t a

29. novembra Dan Republike

radnim kolektivima, ustanovama i narodu šibenske općine

Tvornica elektroda i ferolegura Šibenik

POVODOM

Dana Republike

ž e l i

mного radnih uspjeha svim kolektivima i narodu šibenske općine

Poduzeće „LUKA“ - Šibenik

Svim radnim kolektivima i narodu šibenske komune

č e s t i t a

DAN REPUBLIKE praznik naroda Jugoslavije

MEDICINSKI CENTAR - ŠIBENIK

Svim zdravstvenim ustanovama, radnim kolektivima i narodu šibenske općine

č e s t i t a

29. novembra - Dan Republike

„ISHRANA“ ŠIBENIK

TRGOVAČKO PODUZEĆE ZA PROMET PRERAMENIH ARTIKALA NA VELIKO

čestita

DAN REPUBLIKE

poslovnim prijateljima i radnim ljudima šibenske komune.

**Općinsko sindikalno vijeće
ŠIBENIK**

čestita

RADNIM KOLEKTIVIMA ŠIBENSKE
KOMUNE

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**„VINOPLOD“
VINARIJA ŠIBENIK**

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

SVIM RADNIM LJUDIMA OPĆINE
ŠIBENIK

Poduzeće AUTOTRANSPORT Šibenik

SVOJIM MUŠTERIJAMA I RADNIM
LJUDIMA ŠIBENSKE KOMUNE

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

Rudnici mrkog uglja Siverić

SVIM RADNIM LJUDIMA DRNIŠKE
KOMUNE

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**„Transjug“ Međunarodno
otpremišтво
Š i b e n i k**

čestita

DAN REPUBLIKE

svojim poslovnim prijateljima i narodu šibenske općine

**Trgovačko poduzeće
»KORNAT« Šibenik**

SVIM RADNIM LJUDIMA
ŠIBENSKE KOMUNE

čestita

DAN REPUBLIKE

**Vodovod i kanalizacija
Š i b e n i k**

čestita

DAN REPUBLIKE

RADNIM LJUDIMA
ŠIBENIKA

**„MESOPROMET“
Š I B E N I K**

PODUZEĆE ZA PROMET MESOM I MESNIM
PRERAĐEVINAMA

čestita

29. NOVEMBRA - DAN REPUBLIKE
svim poslovnim prijateljima i građanima Šibenika

Trgovačko poduzeće „Plavina“ Šibenik

Svojim poslovnim prijateljima i narodu šibenske komune

čestita

DAN REPUBLIKE

„KRKA“ ŠIBENIK

PODUZEĆE ZA PROMET I PRERADU ŽITARICA
SVIM POSLOVNIM PRIJATELJIMA I RADNIM
LJUDIMA ŠIBENSKE OPĆINE

čestita

DAN REPUBLIKE

**Komunalna banka
Š i b e n i k**

SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJIMA I NARODU ŠIBENIKA

čestita

DAN REPUBLIKE

TVORNICA LAKIH METALA

**„Boris Kidrič“
Š I B E N I K**

Povodom

DANA REPUBLIKE
praznika naroda Jugoslavije

Ž E L I

mного radnih uspjeha svim radnim kolektivima i narodu šibenske komune

**Općinski odbor SSRN i Općinski komitet
SKH Šibenik**

čestita

DAN REPUBLIKE

organizacijama SSRN
i SK te radnim ljudima općine Šibenik

Narodni odbor općine Drniš

RADNIM LJUDIMA DRNIŠKE
KOMUNE

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

Narodni odbor općine Knin

čestita

SVIM RADNIM LJUDIMA KNINSKE
OPĆINE

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**»ČISTOĆA«
uprava za javnu čistoću
ŠIBENIK**

čestita

narodu šibenske komune

DAN REPUBLIKE

**GRAĐEVNO PODUZEĆE
»RAD« ŠIBENIK**

Poslovnim prijateljima i narodu općine Šibenik

čestita

DAN REPUBLIKE

»REVIJA« ŠIBENIK

Vrši sve krojačke usluge te izrađuje sva zaštitna odijela po najpovoljnijim cijenama.

Poslovnim prijateljima i radnim ljudima Šibenika

čestita

29. NOVEMBRA

**TVORNICA »JADRANKA«
ŠIBENIK**

Prodaje proizvode sirovog platna i užarija odlične kvalitete — Solidne cijene

*

Svojim poslovnim prijateljima i radnom narodu šibenske komune

čestita

DAN REPUBLIKE

**TRGOVAČKO PODUZEĆE
»SLOGA« ŠIBENIK**

Svojim poslovnim prijateljima i radnim ljudima općine Šibenik

čestita

**29. NOVEMBRA —
DAN REPUBLIKE**

**BRUNO KAPELI briač
ŠIBENIK**

čestita

DAN REPUBLIKE

svojim mušterijama
i građanima
Šibenika

**Tvornica ribljih konzervi
„Dalmacija“ - Šibenik**

RADNOM NARODU ŠIBENSKE
OPĆINE

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

„Kamenar“ - Šibenik

KOMUNALNO PODUZEĆE ZA NISKU GRADNJU

Svim radnim ljudima šibenske komune

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**„Slobodna plovidba“
Šibenik**

SVIM RADNIM LJUDIMA ŠIBENIKA

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**TRGOVAČKO PODUZEĆE
»TKANINA«
ŠIBENIK**

SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJIMA
I RADNIM LJUDIMA ŠIBENIKA

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**NOGOMETNI KLUB
»ŠIBENIK«**

čestita

DAN REPUBLIKE

svojim
prijateljima
i građanima
Šibenika

**OBRTNO PODUZEĆE
»DANE RONČEVIĆ«
ŠIBENIK**

radnim ljudima
šibenske općine

čestita

DAN REPUBLIKE

**»DRVNI KOMBINAT«
ŠIBENIK**

čestita

DAN REPUBLIKE

svim
radnim ljudima
šibenske komune

**KINO-PODUZEĆE
ŠIBENIK**

čestita

DAN REPUBLIKE

radnim ljudima
Šibenika

**Gradevno poduzeće
„Udarnik“ - Drniš**

čestita

DAN REPUBLIKE

SVIM RADNIM LJUDIMA DRNIŠKE OPĆINE

„Šipad“

PODUZEĆE ZA IZVOZ DRVETA SARAJEVO —
SAMOSTALNI POGON ŠIBENIK

SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJIMA
I NARODU ŠIBENSKE KOMUNE

čestita

DAN REPUBLIKE

**TVORNICA GLINICE
I ALUMINIJA
LOZOVAC**

SVIM RADNIM LJUDIMA ŠIBENSKE
KOMUNE

čestita

29. NOVEMBRA — DAN REPUBLIKE

**Električno poduzeće
ŠIBENIK**

čestita

DAN REPUBLIKE

RADNOM NARODU
ŠIBENSKE OPĆINE

„Dalk“-Šibenik

PODUZEĆE ZA METALNU KONSTRUKCIJU

čestita

DAN REPUBLIKE

svim radnim kolektivima i
narodu šibenske općine

**Gradevno poduzeće
„Izgradnja“ - Šibenik**

Svim radnim ljudima općine Šibenik

čestita

DAN REPUBLIKE